

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele . . . K 60—
četrt leta 13—	
na mesec 4-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati se računajo po porabljenu prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln, dvakrat po 11 vln, trikrat po 10 vln. Poslano (enak prostor) 30 vln, parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 84

Odgovor naroda SHS Pred novo mirovno ponudbo monarhije.

mirovni noti c. kr. avstro-ogrske vlade.

C. in kr. avstro-ogrska vlada je poslala 14. septembra t. l. vsem v vojni se nahajajočim in nevtralnimi državami, s katero pozivljive vse v vojni se nahajajoče države, da pošljejo delegate na zaupen in neobvezen razgovor o temeljnih načelih za določitev sporazuma, ki bi bil sposoben, da odvrne od Evrope katastrofo samoubojnega nadaljevanja te vojne in ki bi imel najti one smernice, ki bi služile za temelj, na katerem naj bi se zgradil bodoči red v Evropi in na svetu.

Po predlogu c. in kr. avstro-ogrske vlade bi se morala na takem dogovoru posebej osvetliti občna načela, ki bi služila za osnovo bodočemu miru in bodočim odnosom med državami ter bi se poskušalo, da se ta načela konkretno priključijo na posamezna mirovna vprašanja in na tak način ustvari njih rešitev.

Tem povodom se čutimo mi predstavitelji naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov obvezane, da najprej omenimo znano činjenico, da more c. in kr. avstro-ogrska vlada govoriti samo v imenu onih dveh narodov, ki gospodujeta v Avstro-Ogrski; mirovna načela, katera bi c. in kr. vlada mogla predložiti predstavnikom bojujočih se držav, tedaj nikakor ne morejo odgovorjati potrebam zatiranih narodov monarhije. Poleg tega bi tudi bodoči red v Evropi, ki bi se uveljavil na podlagi teh načel, ne dal jamstva za trajni potrebiti mir, marveč bi nosil v sebi kal mednarodnih sporov — kakor se to že danes vidi iz izjav in stremeljenj tako avstrijskih kakor ogrskih odgovornih državnikov, ki istočasno, ko nastopajo pred celim svetom kot zagovorniki zveze enakopravnih narodov, store vse, da onemogočijo upravopolitični napredek našega naroda. Vse to, kar podvzema predstavniki c. in kr. vlade in kar morejo podvzeti, nosi na sebi znak slovenski in romanski večini s silo naloženega gospodarstva ter znači samo prisilni provizorij, proti kateremu se morajo boriti vsi tlačeni narodi.

Ugotovivši to okolnost in hoteč po svoji vesti služiti svojemu narodu in občenemu napredku, ki more temeljiti edino na enaki svobodi malih in velikih narodov, smatramo za svojo dolžnost, da naglašamo ona občna načela, ki bi, oživljenja služila za vso sigurnostjo zgradbi bodočega tajnega reda, tako v narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov kakor tudi v obojih narodih sosednim narodom.

Delujoč na ta način smo si v sveti, da pospešujemo ustvaritev onega vseobčnega miru, za katerim vroče hrepene vsi narodi, naj se bojujejo na katerikoli strani, ker se more po našem najglobljejšem prepričanju zgraditi podloga za trajni mir samo na novih načelih mednarodnega prava, osnovanega na resnici in pravičnosti.

Ena izmed takih resnic je dejstvo, da je narod Slovencev, Hrvatov in Srbov etično jedinstven narod in da mora to jedinstvo ostati po občeizmenem narodnem načelu nerazdelljivo in brezpogojno, tako z ozirom na njegov neprekinjeni teritorij, kakor tudi na državno pripadnost. Na tem dejstvu temelje naša narodna prava in zahteve, ki so v soglasju z mednarodno priznanimi načeli demokratičnega reda prosvitljenejšega človeštva.

Opirajoč se tedaj na pravo — ki je vedno živelo v našem narodu — da naj vsak narod živi svoje lastno življenje, izjavljamo v imenu naroda Slovencev,

Hrvatov in Srbov, da v polni meri in vsestransko sprejemamo misel vseobčnega miru, ki se mora nasloniti na pravico samoodločbe naroda v mednarodno že priznanem zmislu, da odloča narod sam o svojem življenju ter da določi ali hoče utemeljiti samolastno svojo državo ali ustvariti državno celoto skupaj z drugimi narodi. To pravico samoodločanja zahtevamo tudi za narod Slovencev, Hrvatov in Srbov ter hočemo, da se svobodna izvedba te pravice zajamči med narodi.

V soglasju z zahtevami demokracije v vojni se nahajajočih in na vojni neudeleženih narodov sveta zahtevamo tudi mi za naš narod, da prinese mir, ki naj dokonča to vojno, tudi našemu narodu ujediničenje, neodvisnost in svobodo, ker more samo tak mir — na najnevarnejši točki Evrope, odkar je znana zgodovina teh krajev — zajamčiti mirni in samostojni razvoj našega naroda. Mir, ki bi prisodil naj si bo samo en del naše narodne teritorialne in etnografske nepretrgane celote v popolnosti tujim narodom, bi nosil v sebi kal bodočih spopadov ter bi prisilil narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, da napne vse svoje sile, da pribori sebi pravico neodvisnega državnega življenja za ves svoj narodni organizem.

Narod Slovencev, Hrvatov in Srbov ima v sebi zavest volje in moči, ki jo hoče razviti ob vseh prilikah, da postane član družbe svobodnih narodov ter da se z njimi skupaj zastavi za blagor in napredek človeštva ter tako izpolni svoje poslanstvo v svoji neodvisni državi, urejeni na načelih popolne državljanske svobode in demokratske samouprave ter pravne in socialne enakosti, to je možnosti, ekonomskega obstanka in popolnega kulturnega in socialnega razvika vseh državljanov.

Onim narodnim manjšinam, ki jih imamo v našem narodu in ki so teritorialno oddeljene od svojih etničnih celot, priznavamo v imenu vsega naroda v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov vse pravice potrebne za njih narodni, kulturni in gospodarsko socialni razvoj.

Kakor naslanja naš narod svoje težnje na pravico in ne na silo, tako želi on na istem temelju mednarodne pravičnosti in pravice, da naj bodo urejeni odnosi države Slovencev, Hrvatov in Srbov napram drugim svobodnim narodnim državam.

Luke onega dela Jadranskega morja, ki spada po prebivalstvu, po otočju ali po svojem zaledju v gospodarsko področje in posest našega naroda naj so otvorena vsem narodom, torej tudi onim narodom, ki žive v našem zaledju, za potrebe eventualnega njihovega trgovskega prometa, in naš narod bo sklenil mednarodne dogovore, ki bodo uredili in zajamčili to svobodo.

V imenu celokupnega naroda izjavljamo še, da se ne sme nikjer, pa tudi ne na mirovni konferenci odločevati o usodi našega naroda brez njegovega celokupnega sodelovanja in zato zahtevamo, da naj bo v smislu samoodločanja tudi narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov zajamčeno sodelovanje na bodočem mirovnem kongresu po njegovih izrečno v to svrhu izbranih narodnih predstaviteljih.

V imenu narodnih organizacij Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Zagreb, 24. septembra 1918.

Slede podpisi.

Kronski svet na Dunaju.

Dunaj, 2. oktobra. Danes dopoldne se je vršil pod cesarjevim predstvom kronski svet, v katerem se je razpravljalo o zunanjepolitnem položaju in o mirovni akciji. Kakor se v podučnih krogih zatrjuje, je bilo ugotovljeno, da tvori znanih 14 točk Wilsonovega programa pripravno podlago za mirovna pogajanja. Zatrjuje se nadalje, da so bili sklenjeni tudi konkretni koraki v tem oziru.

Na kronskem svetu se je razpravljalo tudi o včerajšnji enodušni odklonitvi Hussarekovega govora s strani Jugoslovancev, Čehov in večine Poljakov.

Politični krogi pripisujejo današnjemu posvetovanju na cesarskem dvoru najdalekosežnejši pomen. Zvečer so bile razširjene v parlamentu najsenzacionalnejše vesti o sklepih kronskega sveta. Te vesti pa se ne dajo kontrolirati, zato je treba počakati vidnih rezultatov.

Dunaj, 2. oktobra. Danes dopoldne je zboroval skupni ministrski svet, katerega so se udeležili Burian, Stöger-Steiner, Spitzmüller, Hussarek, Wekerle. Ministrski svet je razpravljalo o važnih zadevah političnega in vojaškega značaja.

Dunaj, 3. oktobra. »Neue Freie Presse« poroča po budimpeštanskih informacijah, da se je avstro-ogrska vlada obrnila z novimi mirovnimi predlogi do entente in da imajo ti predlogi to pot značaj popolne določnosti.

Dunajski glasovi.

Dunaj, 2. oktobra. »Achtuhrblatt« piše: Z vseh strani prihajajo vesti o novih mirovnih akcijah, ki so v zvezi s položajem v Bolgariji. Danes se je v parlamentu raznesla vest o novem mirovnem koraku monarhije. Vest se sicer uradno demantirajo, ne more se pa tajiti, da je ogrski ministrski predsednik Wekerle v zadnjem svojem govoru nekaj podobnega namigaval. Z ozirom na novi preokret sta se obrnili danes ustavna in sredinska stranka gosposke družnice do zunanega ministra barona Buriana ter je njih deputacija zahtevala pojasnil o mednarodnem položaju in v vprašanju miru. Na Dunaju so se vršila danes posvetovanja in konference največje važnosti.

»Abend« piše: Stojimo pred novimi zelo dalekosežnimi mirovnimi koraki avstro-ogrske monarhije. Vsled dejstva, da je Bolgarska odložila orožje,

se je balkansko vprašanje iznova spravilo na dnevni red in jugoslovansko vprašanje stopa z vso ostroostjo v ospredje. Bil bi torej že čas, da poiščemo na podlagi Wilsonovih 14 točk možnost rešitve. V zvezi s tem stoji poročila o temeljnih ustavnih preuredbah in o pozivu novega kabineta na krmilo. V ospredju stoji ime profesorja Lamascha, ki ima baje tudi zaupanje Slovanov ter se javno priznava k programu ustanovitve avstrijske zvezne države. Tudi ime bivšega ministrskega predsednika barona Becka se imenuje kot kandidata za mesto bodočega ministrskega predsednika. Vprašanje je, kako se bodo držali slovenski poslanci napram pogajanjem glede bodočega stališča Slovanov v državi. O programu narodne avtonomije nočejo Slovani ničesar slišati. Današnji govor poslanca Stančka ni dober uvod za taka pogajanja.

MIROVNI KORAK NIZOZEMSKÉ KRALJICE.

Dunaj, 2. oktobra. Iz Haaga je dospela vest, da namerava nizozemska kraljica Wilhelmina te dni storiti odločen mirovni korak.

Turčija prosi za mir?

Dunaj, 3. oktobra. »Neue Freie Presse« poroča: Razpoloženje v Carigradu je silno napeto ne samo zaradi dogodkov na Bolgarskem, marveč posebno zaradi težkega poraza Turčije v Palestini. Največji interes pa vzbuja vprašanje, kako stališče bodo zavzele centralne države proti padcu Bolgarske. Vojaški problem, ki je nastal vsled tega dejstva, se bo moral rešiti že v par dneh. Turčija priznava dobro voljo centralnih držav, pomagati Turčiji.

Zeneva, 3. oktobra. Iz Londona poročajo, da se je obrnila Turčija do entente s prošnjo za mir. »Evening News« izvedo, da je Turčija že storila tak korak, če tudi dosedaj še ne officialno.

Carigrad ogrožen.

Budimpešta, 3. oktobra. Iz Carigrada poročajo, da so vladni krogi v Carigradu v silnih skrbah zaradi usode glavnega mesta. Entente čete neprestano prodirajo v velikih masah proti vzhodu ter se bližajo turški mej. V Carigradu samem je prav malo čet in zlasti vzbuja skrb dejstvo, da nimajo v Carigradu nemških čet, ki bi branile glavno mesto. Nemčija je namreč odpoklicala večino svojih čet iz Bolgarske in Turčije na druga bojišča. Ostale so samo najbolj oddaljene čete v Palestini in Mezopotamiji.

popolno politično krizo, katere posledice so še nedogledne.

Kar se tiče vprašanja narodne koncentracije se ni izrekla saborska večina nikdar v načelu proti ideji koncentracije in so vse nasprotno trditve neosnovane.

Politiki, kateri so govorili v imenu hrvatsko-srbske koalicije, so se izjavili samo za to, da ne sme biti koncentracija samo formalistična organizacija, katera manjka jedinstvene pogovitve, in so smatrali za važnejše, da se mora da edinstvena organizacija ustvari v smislu popolne narodne unifikacije, ki je diametralno nasprotna onemu stališču, katero zastopajo nekateri drugi politiki, ki ne razumejo ideje edinstva, marveč se drže tradicij historizma in posebnih političnih individualizmov. Vprašanje je torej za koalicijsko akademsko, načelno, a ne strankarsko ekskluzivistično, kakor se to od izvestne strani rado podtikava koaliciji in sicer baš z onih strani, ki v tem oziru kaj rade same izhajajo s čisto ekskluzivističnega stališča.

Kar se tiče narodne samoodločbe moram opozoriti na to, da je koalicijska že pred vojno zastopala to načelo ter dala izraza svojem naziranju v enuncijacijah in proglasih, da celo, da je to načelo uvrščeno v program poedinih strank koalicijske. Ta ideja ni torej nikakor nova za koalicijsko, ki je bila vedno nositeljica te ideje v narodu, če smo tudi kot narodna in saborska večina v pozitivnem političnem delu čisto menjavali svojo taktiko primerno raznim težkočam situacije.

Memorandum bosanskih Srbov in Hrvatov je podal edini močnejši odgovor na vprašanje, kako se mora razumeti ideja narodnega edinstva in ujediničenja, če se razmotri v celoti. Če vzamemo v obzir, da so memorandum podpisali tudi taki elementi s srbske in hrvatske strani, ki so do sedaj bili priznani v javnosti kot predstavniki skrajnega oportunizma, potem se more šele pravilno oceniti razvoj narodne ideje v Bosni in Hercegovini.

O izstopu dr. Lorkovića iz koalicije se ne želim sedaj izjaviti, ker tega ne smatram za oportuno, toliko pa moram naglasiti, da je njegov izstop ostal brez posledic za moč in prestiž koalicije. Tendence, katerim je svrha kakršenkoli separatistični cilj, bodo v vrstah koalicije obsojene na neuspeh.

Vprašanje končne rešitve narodnega problema je občenarodno ter je rešiti to vprašanje vsestransko, nikakor pa se ne more rešiti samo enostransko, če tudi ima to vprašanje še toliko moč in popularnost v narodu, in mislim, da je to razumevanje v koalicijski splošno. Zato je po mojih mislih neosnovana bojazn, da bi koalicijska v tem vprašanju mogla ali hotela postaviti ostale stranke in narod pred gotovo dejstvo. Koalicijska občuti in razume najimtimnejše težnje narodne duše ter ne bo storila ničesar, kar ne bo odgovarjalo splošni volji naroda.

★
Nove ponudbe Hrvatom.

Zagreb, 2. oktobra. Kako poročajo, je prišlo v avdienco hrvatskih politikov pri cesarju do jako zanimivega razgovora o vseh pendulnih vprašanjih. Ekskuzivni odbor koalicije se sedaj posvetuje o nadaljnih taktiki. Pod vplivom položaja sta Dunaj in Budimpešta postala jako prijazna in o nameri pretrgati zvezo s koalicijo ni več govora. Danes je prisel v Zagreb minister Unkelhüsser, kateremu je poverjena naloga, da popravi Tiszine pogoje in se nadalje pogaja. Njegov program se giba nekako v okviru Velike Hrvatske, paralelno z mislijo, ki jo je razvil baron Hussarek v svojem ekspozitu. V ostalem ima Unkelhüsser carte blanche in polno torbo obljub, da bi pridobil koalicijsko za jasen nastop proti jugoslovanskim misli. V to svrhu prinaša minister Unkelhüsser polno torbo obljub. Ali bo kaj opravil, je dymljivo. Položaj je danes znatno drugačen, nego je bil takrat, ko so Madžari izzvali banko krizo.

Zagreb, 2. oktobra. Unkelhüsser v Zagrebu ni nič opravil. Prišel je kot designirani ban s programom Velike Hrvatske in revizijo nagodbe v smislu popolne finacijske samostojnosti, toda koalicijska ga je sprejela skrajno hladno ter mu povedala, da je mož njene zaupanja ban Mihalović. Pogajanja so postala na ta način skoro nemogoča, ker so koalicijski potisnili predvsem osebno vprašanje in ospredje in je naravno, da se o programu bodočega bana ne more razpravljati, ako se tega bana samega odklanja.

Današnja »Hrvatska Rječ« ne pripušta nobenega dvoma, da se načrt z Unkelhüsserjem ne bo posrečil. Unkelhüsser je designiran za bana, Mihalović pa je mož zaupanja hrv.-srb. koalicije. In le tisti more vladati s pomočjo koalicije, ki ima njeno saborsko večino za seboj. Unkelhüsser je nima in če ga Madžari navzlic temu imenujejo, bodo le izzvali hudo politično krizo. Koalicijska torej trdno vztraja. V tem položaju se zdi frankovcem zopet enkrat ugodno, poskusiti, ali ne gre dobiti vladno v svoje roke ter proklamirati hrvatski kurz. Njihovi agenti, zlasti dr. Sachs, so pridno pri delu, potujejo v Budimpešto, na Dunaj, v glavni stan, češ, sedaj je zadnji trenutek, da se proglasi na Hrvatskem pravi kurz. Menimo, da je že prepozno.

Spominjajte se političnih preganjancev

Pripeske pošiljajte na:

dr. Viktora Sušnika, pisarna dr. Trillerja, Dalmatinska ul. št. 7.

Buren dan v parlamentu.

Dunaj, 2. oktobra.

Današnja seja poslanske zbornice se je vršila v silnem razburjenju. V parlament so neprestano prihajale razne senzacionalne vesti o novem mirovnem koraku monarhije, v debati sami pa so govorniki deloma v silno ostrih besedah izražali svojo sodbo o veletkritičnem položaju, v katerem se država nahaja. Najostrejši in najiskrenjši je bil govor načelnika Češkega Svaza poslancev Stančka, ki je izrazil pri radikalnih Nemcih naravnost strastne izbruhe onemogle jeze. Poslancu Stančku se je videlo, da se zaveda, da govori v historičnem trenutku kot pooblaščenec svojega naroda in njegove gromke besede je prevečala resnoba in globoka moč. Divjanje Nemcev, ostudni prizori, ki so jih izjavili Teufel in tovariši, niso mogli zabrisati globokega vtisa Stančkovih besed in ko je Hussarek na koncu seje zavračal njih tendenco, se je zbornica zavedala, da beseda ne ustavi koleša zgodovine, da obsodba državnikov ne zlomi narodne volje.

Ravno tako učinkovita so bila izvajanja načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca. Cela zbornica je napeto poslušala, ko je voditelj naše delegacije s parlamentarne tribune naznanjal celemu svetu odgovor jugoslovanskega naroda na Burianovo mirovno noto, odgovor, preko katerega državniiki ne bodo mogli, kadar bodo znova (in morda v najbližnjem času) pripravljali nove mirovne predloge. Z groč sarkastiko je načelnik dr. Korošec karakteriziral dosedanj jugoslovanski politiki monarhije, brezglavost njenih državnikov napram našemu problemu in v globoki veri v uresničenje našega narodnega ideala je pred zbranimi poslanci vseh narodov države proglasil program svobodne države SHS.

Pa tudi med Nemci se pojavlja izreznjenje. To dokazuje rezignacije polni govor kršč. soc. poslancev Mataja, ki je priznal, da je napočila »doba žrtve«. Mi Nemci moramo opustiti stališče, da je država naš narod in če tudi nam je težko: prinesiti moramo žrtve, da dosežemo mir.

Tako se razkrajja strup vsenemškega duha. Dogodki vedno silneje vplivajo tudi na radikalne nemške kroge in značilno je, da je Hummerjeva skupina danes posegla že po obupnih sredstvih. Sklenila je rezolucijo, v kateri pravi: Mi sovražnoimo ta parlament, nočemo se več udeleževati razprav in pozivljamo nemške meščanske poslance, da se združijo v narodni zbor, ki naj prevzame skrb za usodo Nemcev v Avstriji.

Bodoči dnevi nam prinesejo še mnogo presenečenj.

Zbornica je danes razpravljala o splošnem političnem položaju.

GOVORNIK ČEŠKEGA SVAZA.

Kot prvi govornik je govoril načelnik Češkega Svaza poslancev Stanček.

Ki je izjavil med drugim: Višek te strašne vojne, ki je Čehoslovaki niso hoteli in pred katero so svarili, je že prekoračen. Od njih pričakovani in napovedani

izid je že pred nami in se ne da več odložiti. Svetovna zgodovina tira v pogubo one, ki so to zasluzili.

Dva sveta si stojita v tei brezprimerni vojni nasproti kot sovražnika. Ena izmed teh skupin reprezentira srednji vek. Prezretno je zapisala na svoje zastave izrek:

»Moč gre pred pravico.«

Nemški duh, ki ga vodi ta parola, si je domišljal, da je on in edino on upravičen in pokličen vladati nad svetom. Mogočniki Avstro-Ogrske so se mu rade volje pridružili v želji po nasilju in sili. To

politiko podjarmljenja

so že izdajna izvajali proti lastnim nemškim narodom. Stori lo so to zato, ker so pričakovali, da bo končno prišla ura, ko bodo mogli vse te tako obsodnjene slovenske in romanske narode izstrebili. Zgoditi se je moralo kar smo jasno videli naprej in tudi izrazili: Vsi narodi, pri katerih ni luibezen za mir in svobodo samo na jeziku, so

se združili, da ga vse čase store neškodljivega grozečega nemškega duha, ki je pokazal svoj cvet v nemškem militarizmu in v nemški avtokraciji. Bilo je pričakovati

na kateri strani bo zmaga.

in na kateri strani mora biti zmaga, če nai se človeštvo ne vrže nazaj za nekaj stoletij. Samo mogočniki centralnih oblasti tega niso videli in niso hoteli videti. Že dolgo smo od Avstrije podjarmljeni, dolgo smo vživali avstrijsko vzgojo.

Niti ena-kaplja krvi

ni tekla z naše strani prostovoljno za centralne države. Naši narodni bratje pa so proti centralnim državam postavili českoslovaške legije pri armadah entente. Tam so prelivali naši ljudje svojo kri za najbolj idealne pravice človeštva. Tam so rešili v odločilnih bitkah in najbolj nevarnih položajih in trenutkih situacijo. Zlasti je glasom poročil edina zasluga čehoslovaških legij, da Francoska ni bila še boli izropana od nemških čet in da srce Francoske, Pariz, in glavno francosko pristanišče Calais nista padla kot plen v nemške roke. (Živahno odobravanje pri Čehih.)

Poslanec Teufel: Kaj takega govor. To je največja lopovščina. (Vi-harni protiklici pri Čehih.)

Poslanec Švikl: Ne izživajte! Številni protiklici poslancev Lisega in dr. Soukupa.

Predsednik Gross stoji ves čas govora in zvoni ter skuša vzdržati red. Poslanec Teufel: Kaj takega govoriti tu je lopovstvo. Pobiti je treba vse, ki ščitijo čehoslovaško lopovsko druhal.

Vi-harni protesti in medklici pri Čehih.

Pred govorniško tribuno in ministrskimi sedeži stoji mnogo čeških poslancev, popolnoma spredaj socialni demokrat Soukup. Na ministrski klopi sedi minister Paul. Poslanec Soukup zagrabl za ministrovo torbico za akte in jo vrže v poslance Teufela. Poslanec Lisv zagrabl za dva tintnika in jih vrže v Teufela, ki stoji na govorniški tribuni. Teufela sta oba tintnika zadela ter se zdrobila in padla na tla. Vržena je bila tudi cela pisalna garnitura z ministrske klopi na Teufela. Prišlo je do spopada. Teufel s svojimi pristaši se umika skozi vso dvorano na nasprotno stran. Počasi se vrne mir.

Predsednik Gross obžaluje dogodke in da nima nobenega sredstva, da bi napravil red.

Poslanec Stanček nadatljuje: Čuden slučaj je, da se nam je tu v zbornici tolikokrat očitalo, da stavi naš narod svoje upanje v caristično Rusijo. Ravno sedaj pa so naše legije, čehoslovaške čete one, ki delajo red v Rusiji in se bojujejo tudi tam za misel prave demokracije.

Poslanec dr. Langenhan: Ne zagovarjajte legij!

Poslanec Stanček: To je naša stvar, ne vitkajte se v naše zadeve! Prav nič čudnega ni, da nihče centralnih držav in njenih mogočnikov ne več smatra za resne. Mir v Brestu Litovskem stoji tu popolnoma osamljen.

Mirovne ofenzive centralnih držav so nepotrebne: ker se neče nikdo pogajati s temi državami. Tudi avstrijski narodi se nečejo pogajati, ker vedo, da se porobde ne bodo izpolnjevale.

Usodna ura za Nemce in Madžare je prišla prei kakor smo mislili. Ovine demokracije preureditve je spoznala celo Fruska kot katastrofo za državo in dinastijo. Pri nas pa dobi isti čas, ko govori grof Burian o federalizmu za Slovence v Avstriji, na Ogrskem volilni zakon sankcijo z odkrito priznane tendenco, da se naj narodno-politična eksistencija nemadarske narodne polovice na Ogrskem popolnoma izbrše. To je izpolnitev obliube, izpolnitev cesarjeve besede! (Živahni medklici.)

Predsednik Gross prosi, da se naj ne vleče krona v debato.

Poslanec Stanček se izreka nadalje

proti delni rešitvi češkega in jugoslovanskega vprašanja,

ki bi zadevala samo civilistične ali pa samo sedaj ogrske pokrajine češkega, oziroma jugoslovanskega ozemlja. Proti taki rešitvi protestira že v naprej.

Svobodna Jugoslaviia.

neodvisna Velika Poliska in českoslovaška država se že sedaj ustvarjajo, ozko združene v interesni skupnosti ramo ot rami v isti bojni fronti.

Govornik razpravlja nato o zadnjem lastnoročnem pismu cesarja Vi-

ljema. To pismo pove prav mnogo in kaže, da se je tudi ta gospoda morala izpremeniti. Toda kmalu bo prišlo z Dunaja še drugo pismo, v katerem bo stalo: Nemčija priznava sod-nike svetovnega sodišča nad Viljemom Hohenzollernom. (Živahno odobravanje in ploskanje. Govorniki čestitajo.)

Posl. Waldner je v imenu nemških nacionalcev se izrekel za Veliko Hrvaško in za tako narodno avtonomijo, ki bo respektirala nemško nacionalno posest.

Nato je dobil besedo načelnik J. k. dr. Korošec.

V današnjem govoru načelnika Jugoslovanskega kluba je avstrijska vlada dobila odgovor na vse nespretnosti, započete v zadnjih tednih in jugoslovanskem vprašanju. Predvsem je dr. Korošec prečital skupno izjavo o stališču vseh Jugoslovancev napram Burianovi mirovni ponudbi. Podpisale so to izjavo: Hrvatska Starčevićeva stranka, prava, Hrvatska pučka seljačka stranka, Jugoslovanska soc. dem. stranka v Zagrebu, skupina okoli »Novin«, skupina okoli »Mali Novin«, skupina okoli Glasa S. H. S., Jugoslavlani v zapadni Ogrski, celokupni predstavitelji Hrvatov in Srbov v Bosni, Jedinstvena politična organizacija S. H. S. v Dalmaciji, predsednik Narodnega sveta za Slovenijo in Istro. Izjava je zbudila ogromno zanimanje.

Dr. Korošec je govoril najprej o aprovizaciji

Ob tem položaju je verjetno, da avstrijsko - ogrski državniiki žele miru, vendar pa ni prave volje zato. Najvišji princip jim je zveza z Nemčijo, četudi gre vse v nič.

Burianova mirovna nota je nesposobna da bi nas približala miru, ker ne stoji na stališču samoodločbe. Hussarek se je osmešil s § 19 državnega osnovnega zakona, kateri baše s pomočjo razsodbi državnega sodišča deli enakopravnost. Bilo je jako efektno, ko je mogel govornik ravno iz dobe, ko je bil Hussarek naučni minister dokazati, da se ravno Hussarek v zadevi koroških Šol ni hotel ukloniti razsodbi državnega sodišča.

Govornik je poudarjal, da

avstrijska vlada ni legitimirana,

da govori v imenu zatiranih narodov, ampak le v imenu Nemcev in Madžarov. Hussarek v primeri s Seidlerjem ni nič napredoval. Pred vojsko bi se morebiti zadovoljili z avtonomijo.

sedaj je prepozno.

Mi vsi zahtevamo popolno svobodo, ali pa naj nas zadene smrt. Glede Jugoslovancev onstran Kolpe je bil Hussarek bolj zgovoren. Dejal je, da

ima okvir, ali nima podobne,

pa tudi okvira ni našel. Ko je govornik govoril o dohodu do morja in izjavil, da so Jugoslavlani pripravljali eventualno v našem ozemlju preostalim tujenarodnim drobcem dajati možnost prostega razvoja, je poslanec dr. Rybaž zaklical: »Dobijo naj člen 19.« (Burna veselost v celi zbornici!)

Nato je dr. Korošec obračunal s grofom Tiszo.

Besede so padale ostro in brezobzirnno. Take lekcije grof Tisza še ni dobil. Ali je dal cesar grofu Tiszi naročilo, da nastopa tako odbijajoče? Vabila so prenašali detektivi. Povabljeni je Tisza grdo nahrulil. Ponudil jim ni niti stola. Vprašanje je, ali je bilo grofu Tiszi naročeno, da izusti tudi pretnjo, da bodo Jugoslavlani prej uničili (zer-malmen), nego sami poginejo?

Vsako govornikovo izjavo o grofu Tiszi so spremljali ostri medklici. Bluthund, Schuft, Verbrecher so bili še milii klici v primeru z drugimi. Poslanec Jarc je zaklical: »Zakaj predsednik ne brani avstrijskega parlamenta, ki ga je Tisza v Sarajevu tako kruto razžalil!« Buren smeh je zavladal v zbornici, ko je dr. Korošec povedal izjavo grofa Tisze, da bodo Bolgari za zajutrek snedli Srbijo.

Velikanske ovacije so nastale, ko se je dr. Korošec zahvalil Bosancem, da so po 4 letih vojske izrekli nasproti grofu Tiszi tako možgato zahtevo po samoodločbi. Držali so se kot možje, kot ponosni orli.

je vladalo nasilnost. Vsem znani dogodek, kako znaten znesek se je nabral v zadnjem letu za slovensko šolo (100.000 K), je spričevalo trdne volje našega naroda pred vsem obmejno mladino v Mariboru rešiti potopa v nemškem šolstvu. Da v novih razmerah v lastni državi moramo na občinske stroške dobiti šol in učnih moči, kar jih bodo treba, je jasno, in da bo to spremenilo v malo letih značaj Maribora v znatni meri, ni dvoma. Z mladino srednjih šol vezale so istotako slovensko prebivalstvo spodnje Stajerske že od nekdaj stoterne vezi z mestom, kar bo de z izpolnitvijo tega srednjega šolstva v prihodnje obveljalo v znatno večji meri. Cerkvena uprava nadalje, sedež škofije cele spodnje Stajerske, bogoslovnica in kar je z vsem tem v zvezi, moglo je že do-slej slovenski živeli v mestu znatno jačiti in je isto pričakovati v narodno svobodnem Mariboru v prihodnje tem boli. Niti iz sodišč in upravnih uradov nasilje germanizacije ni moglo vsled zavednosti občinstva in deloma pač tudi vsled žilavosti zastopnikov slovenskih strank, odvetnikov, popolnoma izgnati slovenske besede. Če bodo tu našlo slovenstvo v svojih bodočih narodu zvestih uradnikih in uslužbenih trdno oporo, videli bomo kmalu čudeže, kolik voliv imajo lahko sodišča in narodna javna uprava na narodni značaj svojega okrožja. Da je hišna

Končno je dr. Korošec na kratko, a humoristično odpravil najnovejšo korifejo pri reševanju jugoslovanskega vprašanja, skupnega finančnega ministra barona Spitzmüllerja.

Govornik je zaključil z izjavo solidarnosti Jugoslovancev s Čehi in Poljaki, na kojih sodelovanju slejkoprezidamo in zaupamo.

Ko je govornik končal, je hitelo gotovo 100 poslancev k njemu in mu čestitalo.

Posl. Hauser (kršč. soc.) pravi, da se mora odkritosrečno izjaviti, da naše ljudstvo potrebuje sedaj mir in ga tudi hoče imeti. Krščanskim socialcem je način, s katerim se je lotil ministrski predsednik jugoslovanskega vprašanja, simpatičen, zato so pripravljani, da ga bodo podpirali na tem potu.

Posl. dr. Tertil (načelnik Poljskega kluba) izjavlja, da gre napravo za to, da se podpira mirovna nota monarhije. Tudi Poljaki se bore za mir, ker pričakujejo od izida vojne izpolnitev svojega najboljšega upanja. Ako umajo kakke pomisleke, bi šli mogoče v tej smeri, da se mirovna nota grofa Buriana ni približala poljskemu vprašanju niti toliko, kolikor se je približal večeraj ministrski predsednik.

Posl. Tusar izjava, da so Nemci v Avstriji svojo usodo zaupali vedno le dinastiji in si niso lomili glave s svetovnimi problemi. Večera smo čuli iz ust ministrskega predsednika priznanje Wilsonovih načel. Čuli smo tako priznanje tudi od grofa Buriana. Rezultatu kronskega sveta ne poznamo, mislimo pa, da Wilsonove zahteve igrajo tudi danes glavno vlogo v kronskem svetu in tudi v Berlinu pri sestavi nove vlade. Veliki nemški narod ostane velik tudi po porazu Hindenburga in Ludendorffa. Potem šele se bo osvobodil v svoji noranosti. Kaj hočem govoriti z Nemci v Avstriji, govorim raje kar z Nemci v Nemčiji in ker nismo prijatelji taine diplomacije, naslovljamo svoje besede na demokracijo v nemški državi: Mi hočemo z nemškim narodom živeti v prijateljstvu, mi se nečemo z njim večno bojevati, pa naj se konča vojna tako ali tako.

Min. predsednik Hussarek.

Ker sem bil dopolndne vsled nujnega posvetovanja odsoten, sem razvidel šele iz stenografskih zapisov, da je prvi govornik zastopal v svojih izjavah njih pojmovanje, s katerim češki narod, kakor sem trdno prepričan, ne soglašal. (Živahno pritrdjevanje na levi. Medklici pri Čehih.) Boi nacionalnih idealov se ne sme vršiti s poveljevanjem veleizdajstva in felonije in s psovanjem onih držav, ki se bore na naši strani. Nemška država in njen vladar, ogrska država (medklici pri Čehih) so predobri, tako da jih take vrste psovane ne žali. (Ponovni živahni medklici.) Ali kot šef vlade sem prisiljen, da zavrnem take izjave z ogorčenjem. (Živahno pritrdjevanje na levi. Medklici pri Čehih.) Jaz varujem čast Avstrije napram takim izgredom sovražnika, ki je izgubil vso strplivost in vsako razumevanje resnice in na glademk ščitni svoje državniške časti in naše reomalne zvestobe napram slavemu zavezništvu ne more vreti nobene sence. (Živahno pritrdjevanje na levi in ploskanje. protiklici pri Čehih.)

Poslanec dr. Mataja (nem. kršč. soc.) je izjavjal, da nikakor ne gre več s prakso, da bi vlada gospodovala nad narodi v državi. Odloditi se moramo, da priznamo pot samostojnosti in samoodločanja narodov. Tudi v vprašanju miru bomo slišali zadnje resnično mnenje s sovražne strani še le potem, ko bomo ustvarili neobhodne predpogoje odkritega razgovora s svojimi današnjimi sovražniki.

Posl. dr. Neumann je izročil predlog glede obvezne mirovne konference delegatov parlamentov, poslancev Glominski drug predlog o mirovni akciji. Debatu o teh dveh predlogih se bo vršila v prihodnji seji. Seja je bila na to prekinjena. Konec seje ob 4. uri 10 min. Prihodnja seja jutri dopolndne ob 11. uri.

Jugoslovanski klub.

Dunaj, 2. oktobra.

Jugoslovanski klub je imel danes popoldne plenarno sejo. Sklenilo se je, da se udeležijo J. k. konstituiranja Narodnega sveta v Zagrebu. Dalje se je vršila debata o monarhiškem procesu v Kotoru ter o davčnih predlogih. Sklenilo se je dalje, da se predlogu posl. Neumanna glede mirovnih pogajanj ne pridruži orli.

posest, kapital trgovin in obrti v pretežni večini v nemških rokah, jugoslovansko čutečega narodnjaka danes ne sme potlačiti v upih boljše bodočnosti. Tudi v tem oziru Slovenci nismo ostali v Mariboru niti glede hišne posesti praznih rok, tudi o našem trgovstvu in obrtništvu že lahko govorimo. Nikakor si pa v prihodnje izgradnje slovenskega Maribora ni treba nujno predstavljati v izrivanju pomemčnih meščanov ali osvajanju tuje posesti od hiše do hiše, od ulice do ulice, ki je doslej nemška. Poleg stotin in tisočev dose-danih pomemčnih meščanov, ki so si ustanovili tu svoj gospodarski obstoj, prostora je še gotovo za nove stotine in tisoče Slovencev v naravni, tekmi. ne da bi mislili na nasilje. Ali ne more biti Maribor čez deset in dvajset let dvakrat tako velik, kakor je danes? Od naše podjetnosti je to odvisno. Naše delavstvo prihaja in bode istotako očitno čimdalje bolj prišlo do narodne zavesti. In to delavstvo predstavlja dobro polovico Maribora! Sklepi socialnodemokratskih organizacij zadnjih mesecev o priznanju narodne samoodločbe za Slovence in sploh vse narode, dajejo tudi nam v Mariboru najljepše upe.

Po pravici se more slednjič pričakovati, da bode naš narodni svet v vodstvih železnihskih podjetij in njih mariborskih obratov mogel izločiti vsako pomemčevalno smer v bodočno-

POSVETOVANJE IN INTERVENCIJA JUGOSLOVANSKEGA KLUBA RADI VOJASKIH OPROSTITEV.

Dunaj, dne 2. oktobra. V seji dne 1. oktobra se je Jugoslovanski klub posvetoval radi oprostitve od vojaščine. Od vseh strani prihajajo pritožbe, da se slovenskim proslcem odklanjajo prošnje za oprostitve, potem ko so nižje oblasti prošnje priporočile v interesu gospodarstva. Razni poveljniki klub tozadevni odredbi domobranskega ministra ne dovolijo dopusta delavcem in malim obrtnikom, ki so bili vpoklicani na podlagi zakona za vojaške dajatve. Klub je sklenil intervenirati pri domobranskem ministru Cappu, po načelniku kluba dr. Korošcu in poslancih dr. Verstovšku in Brendiču. Vsi trije so se zglasili pri sekcijemski načelniku Lehneju in nato pri ministru Cappu ter mu javili pritožbe in zahtevali poaslnil in posredovanje pri armadnem poveljstvu, naj ne odklanja nujnih prošni za oprostitve. Glede onih, ki so bili vpoklicani na podlagi zakona za vojaške dajatve je izjavil minister Capp, naj se mu javi vsak posamezen slučaj. Zato se občine opozarjajo, naj vsak tak slučaj takoj sporoče svojim poslancem.

Dunaj, 2. oktobra. Domobranski minister je izjavil kršč. soc. poslancem: Vojna uprava ne namerava preklicati vseh oprostitvev, vendar bo treba mnoge oproščence vpoklicati. V to svr-ho bodo poslovali pri okrajnih glavarstvih posebne komisije.

ZA APROVIZACIJO GORIŠKE.

Dunaj, 2. oktobra. Danes stá intervenirala poslanca dr. Rybaž in Fgn pri prehranjevalnem ministru Pauly radi aprovizacije Goriške. Minister je obljubil, da bo jutri na pritožbe meritorično odgovoril.

IZ BEGUNSKEGA ODESKA.

Dunaj, 2. oktobra. Zastopnik notranjega ministra je izjavil v begunskem odesku, da je vlada pripravljena ugoditi želji poslanca Fona in sklepu begunskega odeska ter izplačati še nadalje neimovitim beguncem podpore do gotovega zneska nekako do pomladi 1919. Te podpore nimajo značaja begunskih podpor, marveč so utemeljene na naslovu »uime« in se torej ne bodo odmerjale generalno, marveč individualno. O tej izjavi se je razvila živahna debata, v kateri se je splošno živevanje, da se, kakor je to predlagal poslanec Fon, izplačajo podpore brez preiskave o potrebnosti prosilca. Pri izplačevanju te podpore je namreč že vnapreč smatrati, da je prošilec potreben, ker je dobival glasom uradnih podatkov že prej begunsko podporo. O za-devi se bo jutri nadalje razpravljalo. Predlog Degaspera - Fon, da naj se begunske podpore povišajo, je bil sprejet.

Bodočnost nemškega naroda.

Dunaj, 2. oktobra. Za jutri se namerava skupen razgovor vseh poslancev iz »nemških volilnih okrožij«, da se razgovore o bodočnosti nemškega naroda v Avstriji. Napreč naj stonijo v stik nemški nacionalci, krščanski socialci in nemški socialni demokrati. Morda se bodo udeležili tudi člani gosposke zbornice. Predlog za ta razgovor je izšel od Sylvestrove skupine ter so krščanski socialci in socialni demokrati že pritrdili predlogu.

Odgovori ministrov na interpelacije posl. dr. Ravnharija.

Dunaj, 2. oktobra.

Poslanec dr. Ravnharij je prejel danes na svoje številne interpelacije nekater odgovore gospodov ministrov. Iz teh odgovorov spoznamo vedno znova duha one stare Avstrije, ki se Nemcem in nemškim državljanom toliko dopada in ki značih s smešno nizkotnimi sredstvi zatirati najprimitivnejše pravice našega človeka. Taki odgovori so za nas vedno tudi dokumenti.

Gospodje ministri imajo torej besedo: Glede premostitve nadzor (O tem je naš list pisal že obširno. Op. ur.) nika Južne železnice Vrečka je odgovoril železniški minister, da je bil prometni nadzornik Vrečko izpočetka v Ljubljani pri vojnem transportnem vodstvu št. 9, odkoder je po dvestih službi na lastno prošnjo za premeščenje bil prvotno eksponiran v Bruck na Stajerskem. Ker pa tamkaj ni mogel dobiti primerne stanovanja in ker je bila na zahtevo generalnega nadzorstva avstrijskih železnic ravno za Maribor nujno potrebna primerna moč, se mu je zaradi takratnih prometnih razmer poverilo višje nadzorstvo nad troje

sti, kar razvoju naše stvari mora ogromno koristiti. Ne smemo prezreti, da je celo vitez Seidler nesrečnega spomina v svojih dogovorih s socialno demokracijo z obljubo enake volilne pravice za občine, ki tudi glede Maribora mora priti, zavdal izven tega smrtni udarec dosedajni magistratni vladi. Če slovenski živeli s proporcionalnimi volitvami pride do odločevanja v mestni hiši v Mariboru, kar v vsakem slučaju mora priti, podrl se je glavni stebel mariborskega nemškega značaja. Opravičeno lahko upamo, da torej z odstranitvijo doslej vsiljevanam germanizujoče uprave, državne, deželne in občinske, že samo ob sebi po naravnih zakonih pride slovenstvo v Mariboru polagoma do popolne zmag-e. To se pa bode doseglo le, če so si vsi slovenski krogi svesti, da treba za Maribor, ako hočemo, da bode naš, tudi čutiti, za njega procvit na socialnem in gospodarskem polju delovati. Maribor ljubiti in se zanj žrtvovati. Treba Luegerjev, ki bodo zavoženo mestno gospodarstvo iztrgali iz rok pjavic in plitvih kričaveč, ki nimajo smisla za demokratični duh časa. Ta mariborski Lueger pa bodi naš obmejni odsek Narodnega sveta.

(Konec prihodnjik.)

LISTEK.

Maribor in narodna meja.

5. Maribor, sestavni del jugoslovanske državnosti.

(D dalje.)

Če računamo z obravnavanimi dvema očitnim dejstvi, da je Maribor po naravni legi in zgodovini neločljiv sestavni del slovenskega mariborskega okrožja, katerega prometno središče je obenem, in da je bil baš vsled uprave politike zadnjih 60 let narodu nasilno odtrujen, tedaj v sedanjih dobi našega preropenja ne moremo niti za trenutek biti v dvomu, kaj je naš najbližji narodni cilj glede Maribora. Naša brezpogojna zahteva mora biti, da se Maribor slovenstvu zajamči kot naša nujna potreba in neutajljiva pravica. Iz pomem-čenih uradov in naprav v Mariboru mora izginiti nemštvo in sicer ne le nemški duh, ampak tudi vsi nositelji istega in priti mora na njih mesto narodno slovensko, svoje naloge večše in pešeno uradništvo in uslužbenstvo. Isto mora veljati glede avtonomne uprave in glede uradov in podjetij fav-

nega prometa, zlasti železniskega. Ker nas zgodovina našega trdega narodnega boja iz avstrijske ustavne dobe uči, da vse te samoobsebi umevne stare slovenske zahteve na naš dunajsko vlado zastopni stavimo, zahtevamo baš svojo državnost, v kateri moramo igrati naš slovenski Maribor onaj sijajno bodočnost, katere mu je zagotovljena kot središče bujno se razvijajočega slovenskega ozemlja. Z drugimi besedami ima biti Maribor s svojo severno, vzhodno in zapadno okolico sestavni del naše jugoslovanske države. To je naša temeljna zahteva, glede katere ne moremo in ne smemo poznati nikakega pogajanja ne z avstrijsko vlado, ne z nemštvom.

6. Moč slovenskega življa v Mariboru in njega bodočnost.

Vpraša se, ali je s tem naša bodočnost v Mariboru zagotovljena in kaj nam je storiti v očitnem dejstvu, da je Maribor po večini danes vendar pomemčen.

Akoravno se je trajnemu pritisku nemštva posrečilo zadržati razvoj slovenskega življa v Mariboru, vidimo, da mu to ni popolnoma uspelo in da ima slovenstvo tudi tu znatne stebre bodočega razvoja. Niti ogromna pomemčevalna sredstva v šolstvu niso kljub ogromni nam prizadejani škodi zadržali slovenskega populnoma. Samopomoč je bila Slovincem izhod, kjer

* Nadaljevanje listka v št. 220 dne 26. septembra.

mariborski kolodvor. Ko pa je nadzor-
nik Vrečko v polno zadovoljstvo izvršil
izročeno mu nalogo (1), se mu je
ponovno poveril drug primeren delokrog,
kar se je zgodilo z njegovim imenovanjem
za prometnega kontrolorja pri obratnem
inspektoratu v Inostu. Od tam je
bil medtem imenovan gospod poklican
na centralno na Dunaj, s čimer se je izpolnila
davno gojena želja g. Vrečke. Samo ob sebi
umevno, da železniško ministrstvo pri no-
benem tehniškem delu ni imelo kakega
vpliva.

Minister za domobranstvo je odgovoril
na dr. Ravnharjevo interpelacijo glede
nadporočnika - računovodje Otona Hueb-
nerja, ki je s podrejenim mu mostvom po-
novno grdo ravnal in ga poniževalo zmer-
jal. Interpelacija je zadela v živo. Pre-
iskava je dognala Huebnerjeve popuščine
in mož je bil kaznovan z dvema mesecema
profesnega zapora. Nad vse mila kazen!

Isti minister je odgovoril na interpe-
lacijo glede jezikovne ravnopravnosti
na Koroskem, da je v de-
želah, kjer nemščina obenem ni
deželni jezik, napis oziroma po-
staje ponoviti v jeziku, ki ga v uradnem
napisu rabi n. pr. tamkajšnje okrajno gla-
varstvo. To velja samo takrat, kadar se
napis napravi na novo. Leta 1916 je bilo
napisov v Borovljah in Bistrici na Koros-
kem napraviti na novo. Ta napisa sta bila
prej dvojezična, pa sta se pri obnovitvi
napravila nemško, kakor napis na okrajnem
glavarstvu. Zato se bodo o priliki, ko se
nanovo napravijo napisi, še na nekaterih
drugih oziroma starih postajah, ki so doslej
dvojezični, v tem smislu napravili samo v
službenem (nemškem, op. ur.) jeziku!

Jako zanimiv je odgovor notranjega
ministra na interpelacijo glede pre-
povedi rabe slovenskih narod-
nih barv na škaflijski vzhodni Ciri-
Metodove družbe. Razpis namestništva v
Pragi, ki jih je konfiriciralo, jih imenuje ali
srbske (rdeče - modro - belo) ali ruske
(belo - modro - rdeče). Ker se je pa pre-
poved nanašala samo na ruske in srbske
narodne barve, je bilo policijsko ravnatel-
stvo na Dunaju že junija 1916 obvešče-
no od notranjega ministrstva, da se ta pre-
poved ne nanaša na Ciri - Metodove vž-
galice. Dne 30. januarja 1918 pa je
izšel razpis, da ni nobene ovire glede po-
rabe starih etiket vzhodnih družb sv. Cirila
in Metoda, kolikor gre za naročila v slo-
venskem ozemlju. Prepoved rabe kranijskih
deželnih barv (belo - modro - rdeče, op.
ur.) se pa ni izdala nikoli, zlasti ne na Sta-
terskem in Koroskem. Belo - modro - rde-
ča trobojnica torej ni bila nikdar prepove-
dana kot kranijska, temveč kot ruska barva.
Reče i ostane živ!

Končno je justični minister odgovoril
na interpelacijo glede imenovanja
dr. Wiesenthalerja za notarja v
Mariboru, da je bil ta gospod že itak
substitut uradnega notarja Haussa, da je
bila substitucija pravilna, da je dr. Wies-
enthaler celo položil preveč kavgije (10.000 K
v volnem posojilu), da ni res, da bi bil
»nasilno kvalificiran«, da se je zavzelo zanj
več avtonomnih oblastev ter 35 kmetijskih
občin. Slovenski notarski kandidati da niso
bili oskudni prav nič, ker bi se z ime-
novanjem kakega drugega notarja izpra-
znilo mesto, ki bi najbrže pripadlo sloven-
skemu kandidatu. Tretje notarsko mesto v
Mariboru se - kakor pravi minister - ni
zasledilo zato, ker je (leta 1904) ta tretji
notar imel premalo posla in ki bi se ne
mogel preživljati! Opetovanim prošnjam za
tretji notariat od slovenske in nemške
strani, se ni moglo ustreči, ker se razmere
niso spremenile! Tudi da ni res, da bi se
to tretje mesto moralo izpolniti »baš s
slovenskim prosilecem«. Ta zadnja trditve
je morda edina iskrena - prav zares: za-
haj v Mariboru tretje notarsko mesto »baš
Slovencem«?

Kriza na Nemškem.

Pred imenovanjem novega nemškega
kanclerja.

Princ Maks Badenski se je pričel
pogajati z voditelji strank. Predlagal ga
je za naslednika državnega kanclerja
sam podkancler v. Payer, vendar se ni
gotovo, da bo princ Maks Badenski v
resnici dobil kanclersko mesto. Stranke
večine ga sicer zelo cenijo, zlasti za-
radi njegovih rodbinskih zvez (je zet
angleškega princa Cumberlanda), izra-
ža se pa bojažen, da princ ne bo za-
dosti odločilo zastopal novega režima.
Vladni krogi hite, da bi rešili notranjo
krizo, kar je prav umevno vsled celot-
nega položaja. Domneva se, da bo že
danes kriza končana. Zdi se, da bo se-
stavljen kabinet večine in ne ko-
aliciska vlada. Glede zasedanja novih
vladnih mest se zatrijuje, da dobi na-
predna ljudska stranka dva
mesta državnih tajnikov, eno podkan-
cersko mesto in tajniško mesto v
državnem uradu za notranje zadeve, ter
dve mesti podtajnikov, namreč novo
ustvarjeni urad za časopisje in novo
ustvarjeni državni delavni urad. Cen-
trum dobi mesto državnega tajnika za
državno gospodarstvo, tajnika urada za
časopisje in tri podtajniška mesta in si-
cer v zunanji uradu, v delavskem ura-
du in v zakladnem uradu. Socijal-
na demokracija naj bi dobila me-
sto državnega tajnika v delavskem
uradu in tri mesta državnih podtajni-
kov, namreč v gospodarskem in pre-
hranjevalnem uradu ter v državni pi-
sarni.

KRONSKI SVET V BERLINU.

Berlin, 2. oktobra. Wolffov urad
poroča: Danes ob 6. popoldne se je vr-
šilo v palači državnega kanclerja pod
predsedstvom cesarja Viljema posveto-
vanje, katerega so se udeležili tudi
državni kancler grof Hertling, gfm. von
Hindenburg, princ Maks Bavarski, pod-
kancler v. Payer, podpredsednik
državnega ministrstva dr. Friesberg, šef
tajskega civilnega kabineta von Berg in
drugi državni tajniki.

Odločitev vojne sredi oktobra?

Berlin, 2. oktobra. »Temps« poro-
ča: Vojna se nahaja v zadnji etapi.
Ententna armadna komisija pričakuje
vojaško odločitev do srede
oktobra, vendar je še vse odvisno
od sovražnega odpora in sovražnikovih
novega.

Položaj v Bolgariji.

Sofija, 1. oktobra. Bolgarska brzo-
javna agentura poroča: Bolgarski mi-
rovni delegati so se vrnili v Sofijo.
Sofija, 1. oktobra. »Agence Tele-
graphique Bulgare« poroča: Včerajšnje
sejo sobiranja in soglasno sprejetje
predloga ministrskega predsednika za
začasno odločitev seje smatrajo časo-
pisi in v političnih krogih za nedvomen
znak za to, da se ljudsko zastopstvo
složno strinja okoli vlade, ki bo dobila
vso potrebno podporo, da dovede mi-
rovno delo do dobrega konca.

Sofija, 2. oktobra. Soglasni sprejem
Malinovega predloga, da naj se zasa-
danje bolgarskega sobiranja odlogi do
petka, kaže, da stoji za vlado
vse stranke. Malinov, vojni mi-
nister in finančni minister so sklicali za
danes dopolne posvetovalne vse par-
lamentarnih strank o položaju. Razgo-
vori so se vršili o pogojih entente. Po
zborovanju je sprejel Malinov po enega
zastopnika parlamentarnih skupin so-
branja, da si zagotovijo skupno delovanje
strank pri mirovnem delu.

Dunaj, 2. oktobra. Z merodajnega
mesta poročajo o položaju na Bolgar-
skem: O obveznostih, ki jih je prevze-
la Bolgarska v vojaškem oziru s spre-
jetjem pogojev premirja, tu še ni ničesar
znanega. Dogodki na Bolgarskem in
ob makedonski fronti so sli tak hitro,
da so imele avstro-ogrsko čete samo
nalogo štiti vojaške in diplomatske
postaje, kar je bilo potrebno z ozirom
na živahno propagando proti central-
nim državam in delno demoralizacijo
večjih armadnih oddelkov tudi v za-
ledju. O novih vojaških podvzetih en-
tente na Balkanu ni znanega še nič go-
tovega, ni pa izključeno, da bo ententa
nadalje napredovala z namenom z
manjšimi četami izvršiti sunek proti
Sofiji. Če tudi miruje na strani Bolgar-
ske in entente orožje za nemške in av-
stro - ogrske čete na Bolgarskem ter
premije ne velja. Tudi naše operacije
v Albaniji se ne bodo prekinile.

Zeneva, 3. oktobra. Venezelos je bil
predsednik komisije v Solunu, ki se je
pogajala z Bolgarijo. Južne železnice v
Makedoniji bodo zasledili Grki, vse dru-
ge železnice pa entente čete.

Rotterdam, 2. oktobra. Tu se sodi,
da so pogotji, ki jih je stavila ententa
Bolgarski za premirje, zelo strogi, ne
samo, ker je bila Bolgarska prisiljena
kapitulirati, marveč zlasti zaradi tega,
ker ima ententa velike obveznosti na-
pram Srbiji in Grški.

Dunaj, 2. oktobra. »Neue Freie
Presse« poroča iz Haaga: Kapitulacija
Bolgarie je bila že 10. septembra dogo-
vorjena med bolgarskimi delegati in
zaupniki Wilsona.

KAPITULACIJA BOLGARSKE JE - NARAVNO NADALJEVANJE BURI- ANOVE NOTE!

Dunaj, 2. oktobra. Bolgarski po-
slanik v Budimpešti se je izrazil o po-
ločaju Bolgarske napram nekemu poro-
čevalcu: Položaj Bolgarske je brez
dvoma resen. Mnogi krogi pa ne raz-
umejo tega koraka, ki vendar ni ničesar
drugega, kakor naravno nadalje-
vanje Burianove note. Sedaj se
bo pokazalo na konkretnem slučaju,
kako razumeva Wilson in ententa svoje
vojne cilje. Prav lahko je mogoče, da
izpiznejo za Bolgarsko v bodoče vsa
sporna vprašanja, ki so obstojala z Gr-
ško in zlasti s Srbijo in Rumunijo. Po-
polnoma gotovo je, da se bo ustvarila
zveza balkanskih narodov. Bolgarska
upa, da bodo sledile njenemu vzvedu
centralne države, kakor hitro se bodo
prepričale o odkritosrčnosti Wilsona.
Centralnim državam ni treba na Balka-
nu nobene nove fronte, ker bo mirovno
gibanje vsled koraka Bolgarske dobilo
mnogo večjo moč.

London, 2. oktobra. Reuter poroča,
da ententa med premirjem noče prisiliti
Bolgarske, da bi morala nastopiti proti
Turčiji. Sprejela bi bolgarsko armado
v svojo vrsto samo, če bi to Bolgarska
sama želela.

Obsedeno stanje v Sofiji.

Sofija, 2. oktobra. V mestu je raz-
glašeno obsedeno stanje. V nedeljo so se
vršili pred kraljevo palačo velike de-
monstracije proti Ferdinandu in Nem-
cem. Kralj je sprejel nemškega posla-
nika grofa Oberndorffa, ki mu je izro-
čil tajna sporočila nemške vlade.

PREZGODOVINA BOLGARSKEGA KORAKA.

Dunaj, 3. oktobra. Londonske »Ti-
mes« poročajo: Bolgarski ministri
predsednik Malinov je bil trno odločen
še tekom letošnje jeseni skleniti mir
bosi skupaj s centralnimi državami,
bosi brez njih. Armada je bila s tem
zadovoljna. Domnevati je, da je igral
kralj Ferdinand dvojno vlo-
go. Na eni strani se je obrnil do Ma-
ckensena in Radoslavova, da si zago-
tovi podporo Nemčije. Istočasno pa je
že vnaprej odobril korake
Malinova. Ministriški predsednik
ima za soboj vso deželo, ves bol-
garski generalštab in vso
armado. Zadnja dva meseca je orien-
tiral ministriški predsednik Malinov
svojo politiko v tem smislu, da je bil
pripravljen sprejeti vse pogoje enten-
te. Edini pogoj, ki ga je stavil je bil ta,
da naj izključno le angleške
čete zasedejo Sofijo. Malinov in
njegovi prijatelji so prepričani, da nje-
gova politika ni bila slaba, če je stavil
vse svoje zaupanje v entento ter se
brezpozorno podvrgel njenim zahtev-
vam. Ententnim obljubam je v polni
meri zaupal, da bodo uredili balkanske
vprašanja na podlagi pravičnosti in
samoodločbe.

Zeneva, 2. oktobra. V Parizu pri-
znava, da je ententni vrhovni povelj-
nik v Solunu že dolgo vodil poznanja
z bolgarsko vlado in da so v Parizu že
več tednov vedeli, kaj se pripravljalo
na Bolgarskem. Pariški listi zahtevajo
kljub temu strogo kazen za kral-
ja Ferdinanda. Skoraj gotovo je,
da ententa Koburžana ne bo pustila na
prostolu.

FRANCOSKO URADNO POROČILO IZ MAKEDONIJE.

30. septembra. Dne 29. septem-
bra so na levem krilu zavezniških armad
stojale italijanske, grške in francoske čete
nadaljevale zasledovanje sovražnih po-
slednjih čet na umiku v Kičevo ter so na-
predovale severno od Ohridskega jezera
in zapadno od tega jezera, kjer so dosele
do ceste v Elbasan. V centru je franco-
ska konjenica dospela v Skopje, dočim so
srbske armade s podporo francoskih in gr-
ških oddelkov korakale naprej proti Kuma-
novu, Egri Palanki in Džumaji. Bolj proti
vzhodu so angleške in grške divizije na-
predovale v smeri na Pečevo in Petric.
Zmagovita bojna dejanja, ki so pripeljala
zavezniške orjanske armade v manj kakor
14. dneih do Skopja in v sovražno ozemlje,
so ravnokor izzvala pri bolgarski armadi
sklep, odložiti orožje. Dne 29. septembra
ob 11. zvečer so pooblašeni odposlanci
bolgarske vlade podpisali premirje v Solu-
nu. Dne 30. septembra popoldne so prene-
hale sovražnosti med bolgarskimi četami in
zavezniškimi armadami.

Operacije od pričetka ofenzive so po-
tekale tako - le: Dne 15. septembra jutraj
so pričele dve francoski in ena srbska di-
vizija z jurišem preko strašne gorske ovire,
ki jih tvorijo Vetrenik, Dobropolje in So-
kol. Napravile so vrzel v sovražno fronto,
da jo od tam razbijejo. Skozi to vedno bolj
se razširajočo vrzel so prodirale srbske
armade s francoskimi in grškimi četami ne-
umorno kljub izrednim terenskim težkostim
in kljub obupni obrambi sovražnika proti
svojemu glavnemu cilju okolice Kavadar-
Demirkapu. Posrečilo se jim je tam z enim
zahatom odrezati zvezo med prvo bolgar-
sko armado, ki se je jevala ob Vardaru, in
drugo bolgarsko - nemško armado, ki je
stala v boju severno od Bitolja. Tekmuje-
v hrabrosti, vztrajnosti in požrtvovalnosti
so se udeležile vse zavezniške čete napa-
da. Dne 18. septembra so se polastile an-
gleške in grške divizije po hitem boju so-
vražnih pozicij pri Doiranu ter so vezale
v tej pokrajini močne bolgarske čete. Od
21. septembra naprej so pričele prodirati
italijanske, grške in francoske čete zave-
zniške armade pri Bitolju. Dne 22. septem-
bra se je pričelo splošno zasledovanje, ki
se je vršilo s silnino energije. Dne 23. sep-
tembra so prekorčili Srbi reko Vardar pri
Krivolaku. Dne 24. septembra je vkorakala
francoska konjenica v Prilen, dne 25. sep-
tembra je bil zavzet Štip in gorovje pred
Velesom. Angležem se je tako odprla pot
v Strumico, kamor so dospeli dne 26. sep-
tembra. Isti dan so dospeli Srbi v Kočano
in Veles. Italijanske, francoske in grške
čete so korakale proti Kičevo. Že 26. sep-
tembra zvečer so proslili Bolgari za premir-
je ter naznanili, da bodo poslali poobla-
ščence. Tekom zmagovitih bojev, ki jih hitro
priklicanemo nemških ojačenji ni moglo
ustaviti, so se polastile zavezniške armade
velikega števila vjetih in velikanskega ple-
na. Letalstvo zaveznikov se je uspešno
udeleževalo bitk, poročalo je neprestano
poveljstvom, obmetavalo sovražne čete
in transporte z bombami, jih obstreljevalo
s strojnimi puškami, jih zmedlo in prepre-
čilo, da bi ušle našemu zajetu.

»FREMDEBLATT« HVALI - SRBE!

Dunaj, 2. oktobra. »Fremdenblatte«
piše o predaji Bolgarske. Bolgarska
vlada je kapitulirala na tako nizkotno
način, da nimamo besede onarivice za to.
Bolgarska je s tem svojim korakom
izstopila iz vrste samostojnih držav.
Velika napaka bi bila, če bi se udaiali
unanj, da bolgarsko sobiranje ne bo
odobrilo ententnih mirovnih pogojev.
Centralne države morajo računati s to
možnostjo. Popolnoma drugače in bolj
možato so nastopali Srbi, ki se niso
udali niti takrat, ko je bila zasedena
vsa njihova država in ko je bila njih
dežela popolnoma uničena. Srbi se bo-
jujejo še danes za svojo domovino.
Bolgarji pa je lastna vlada izročila
sovražniku na milost in nemilost, če-
prav so vodilni mošje še pred malo
tedni govorili velike besede. Centralne
države mirno gledajo godokena Balka-
nu in so trdno odločene, da ne opuste
svojih pozicij v Orientu.

Obramba centralnih držav na Balkanu.

Dunaj, 3. oktobra. Listi prinašajo
obširne komentarje o položaju na Bal-
kanu. Centralne države so stobile vse,
da vzdrže zvezo s Turčijo po Do-
navi in Črnom morju. Vsi komen-
tari pravijo, da so centralne države
postavile novo armado, ki bo z vso
silo operirala proti Srbiji ter prepre-
čila, da bi srbske čete prodirale še na-
dalje proti severu in zasedle pokrajine
nekdanje Srbije. Pri nadaljnjem pro-
diranju bodo ententne in srbske čete za-
dele na energični odpor in tudi eventu-
alni italijanski napadi na avstro-ogrsko
fronto v Albaniji se bodo zavrnili.

Budimpešta, 3. oktobra. Osobie av-
stro - ogrske banke v Sofiji je dobilo
naročilo, da naj spravi vse depote na
Ogrsko. Osobie samo z vsemi knjižami
in z vsemi depoti je dospelo včeraj v
Budimpešto.

Z Italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. oktobra. (Kor. urad.) Na
italijanski fronti zmerno infanterijsko
delovanje. - Šef gen. štaba.

Zopet glasovi o morebitni
avstro - ogrski ofenzivi. »Neue
Zürcher Zeitung« poroča: Italijansko
časopisje se zopet bavi z možnostjo ofenzive
s strani Avstro - Ogrske z nemško pomočjo.
Rimski listi poudarjajo na to, da je potreb-
na blizu italijanske fronte močna armada
aliancev. - Najbrže pa v bližnjem času
ne bo ne ene ne druge večje ofenzive.

Iz Palestine.

TURSKO URADNO POROČILO.

30. septembra. Fronta v Pa-
lestini. Angleži v odseku ob obali
niso sledili preko črte Tyrus (Sur) je-
zero El Hule. Severovzhodno od El
Kunetre ob cesti Tiberia - Damaskus
simo zavrnili napad sovražne konjenice
in oklopnikov. Sovražnik v smeri Dere
ni več napadel. Na ostali fronti ničesar
novega.

St. Quentin padel - Cambrai gorl.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. oktobra. (Kor. urad.)
Zapadno bojišče. Na Flandrskem,
na obeh straneh Cambraja in v Cham-
pagni smo zavrnili ljute sovražnikove
napade. Na mirnih frontnih odsekih pri
St. Quentinu, severozapadno od Reimsa
in zapadno od Argonov smo dele na-
prej štrlečih črt vzeli nazaj v zadaj
stojajoče pozicije. - Vojna skupina pre-
stolonaslednika Rupprehta. Severno od
Stadena smo pri obrambi sovražnih na-
padov zajeli nekoliko sto vjetnikov. Na
obeh straneh od Yperna na Roussela-
re in Menin vodeče ceste je sovražnik
večkrat brezuspešno napadal. V Led-
gheimu se je ustalil. V protinapadih smo
vzhodni del kraja vzeli zopet nazaj. Se-
verno od Menina se je rezervni grena-
dski polk št. 100 pod vodstvom nad-
poročnika pl. Aigida posebno odlikoval.
Tudi pehotni polk št. 132 pod vodstvom
majorja Panseja se je v poslednjih bit-
kah prav posebno obnesel. Sovražne
delne napade južno od La Basséea smo
zavrnili. Peti dan bitke za Cambrai se
je zopet končal s popolnim neuspehom
za nasprotnika. Severno od Sancerua
so šlezjski in hesenski polki odbili
osemkratne sovražnikove napade. Bolj
severno je sovražnik začel vdri čez
Abancourt, Bantigny in južno od tam
na Blecourt in Cuvillers. Naš proti-
napad, pri katerem se je posebno odli-
koval rez. peh. polk št. 65, je sovra-
znika vrzel čez Abancourt in Bantigny
nazaj ter poročil hlabre württemberške
branilce Blecourta obkrožiti po sovra-
zniku. Pri Cambraju in južno od njega
so polki preizkušene tretje mornariške
pehotne divizije, dalje šlezvig-holstein-
ski, braniborski in bavarski polki obre-
uspešili sovražnikove napade. Rumilly
je ostal v sovražniških rokah. - Voi-
na skupina go. v. Böhma. Med Catele-
tom in Oiso je potekla naša fronta pre-
tekle noč vzhodno mimo St. Quentin
na Berthenicourt na Oisi. Proti odse-
kom Estrees - Joncourt - Lesdins so se
tekem dneva razvili luti sovražni na-
padi. Na obeh straneh Sequeharta je so-
vražnik vdrl. Protinapad vzhodno-pro-
suhilim v poznanskih bataljonov pod
osebim vodstvom poveljnika generala
kavaterije v. de Chevallerie ga je vrzel
zopet nazaj. St. Quentin, v katerem so
včeraj stali samo še polzvedovalni od-
delki, je sovražnik zasedel. - Vojna
skupina nemškega prestolonaslednika.
Boji predstaja med Ailetto in Aisno.
Severozapadno od Reimsa smo svoje
čete od Vesle vzeli nazaj v zadaj sto-
jače pozicije. Sovražnik je sledil s šib-
kimi oddelki in je včeraj stal v črti
Vantelay - Villers Franqueux. V Cham-
pagni je Francoz zopet pričel s svojimi
enotnimi napadi. Naperjeni so bili do
poldne proti fronti Ste. Marie a Py-
Montois in tekem dneva proti našim čr-
tam med Somme Py in Avro. Njegovi
napadi so se ponesrečili. Kraljeve
vdore smo iz večine izčistili že s proti-
napadi. Poleg že izra pričetka bitke v
fronti stoječih pruskih in bavarskih di-
vizij se je včeraj posebno odlikoval pe-
hotni polk št. 406. Nova pozicija ob Ai-
sni izpred zadnje noči poteka od Mon-
thoisia čez Challenger ter Autryski
gozd severno mimo Binarvilla in preko
Argonskega gozda na Apremont. Pre-
dne straže so od te fronte zavrnile več-
kratne sovražne napade. - Vojna sku-
pina generala v. Gallwitz. V kraljevni
napadalnih podjetjih smo vrzli Ameri-
kance nazaj iz črt, dotikajočih se
Agons - Waldevena. Včeraj smo sestre-
lili 2 sovražni letali in 3 privezne ba-
lone. Stotnik pl. Schlei je dosegel 35.
podnarodnik Mai pa 30. zmago v zraku.
- v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 2. oktobra. (Kor. urad.)
Stini delni boji na Flandr-
skem in v Champagni. - Pred
Cambraiem miren dan.

CAMBRAI GORI.

London, 2. oktobra. Reuter poroča:
Nemci so zažgali Cambrai.

Vas Staden leži na križišču želez-
nice Ypres - Thourout in ceste Dixmude-
Roulers. Po nemškem umiku na Flandr-
skem poteka fronta od Handzaema proti
jugo - vzhodu mimo Stadena v okolico me-
sta Roulers, od katerega je nasprotnik od-
daljen samo še pike 3 km, potem pa se za-
pogne na jug in teče ob veliki cesti do me-
sta Menin in od tod vedno tesno ob reki
Lys k Armentieresu. Ta dan sovražnik na
Flandrskem ni znatno napredoval. Boji so
se vršili ob krajih, ki smo jih imenovali že
včeraj. - Mesto Cambrai se ne bo
moglo več dolgo držati. Njegova zapadna
predmestja so že v nasprotnikovih rokah,
na njegovem jugu je sovražnik čez Escat-
to, oziroma čez Escautin pretok prodir že
tako daleč proti vzhodu, da obvladuje s
topovskim ognjem tudi že vzhodno obmest-
je, v njegovi severni okolici se vrše luti
boji za vasi Sancerua, Abancourt, Ban-
tigny, Blecourt in Cuvillers, ki leže po par kilometrov vsakebi
med veliko cesto Cambrai - Douai in stru-
go proti severo - vzhodu tekoče Escante.
- Vas Rumilly leži 5 km južno od
Cambraja, tostran pretoka, tostran velike
ceste Péronne - Cambrai in tostran želez-
nice, ki veže ti dve mesti. - St. Que-
ntin je torej že v nasprotnikovih rokah.
Nemci so se morali od mesta umakniti pro-
ti vzhodu in so se ustavili ob črti Le Ca-
telet (ob pretoku Canal de l'Escant, 20
km po skoru ravninski veliki cesti St. Que-
ntin - Cambrai) - Berthenicourt (ob
Oisi, 12 kilometrov severno od La Fère,
ob spojišču železnice La Fère - Vendeuil-
Moy - St. Quentin in od St. Quentin na-
prej proti jugo - vzhodu, potem pa proti
severo - vzhodu potekajoče proge St.
Quentin - Bancourt - Berthenicourt - ob

Oisi navzgor v mesto Guise). Od St. Que-
ntina je ta črta odmaknjena za 3 km. Nepo-
sredni povod za to, da so se Nemci umak-
nili iz mesta, ki ga je štiti list pred njim
potekajoča »Stiergriedova«, oziroma »Hin-
denburgova« črta, je bil predor, ki ga je
nasprotnik izvedel južno od Le Cateleta in
ki ga je dovedel do vasi Joncourt tostran
l'Escautskega pretoka, kar je imelo za
posledico, da je nasprotnik stal jedva 7 km
severo - vzhodno od St. Quentin in torej
mogoče mesto zajeti, potem ko so njegove
čete bile tudi v St. Quentinu južni okolici
napredovale proti vzhodu za toliko, da je
bilo samo še treba skleniti oklepajoči je-
kleni rok. Svoj čas so listi naglašali, da
poteka »Hindenburgova«, odnosno »Stieg-
riedova« p red St. Quentinom. Sedaj so
se Nemci iz mesta umaknili na vzhod, vsaj
tri kilometre od mesta proč. Torej ne more
biti drugače, nego da se je nasprotnik, tukaj
posrečilo z vso vojno umetnostjo zagrajeno
nemsko obrambo črto popolnoma prebiti
in si skozi to orjaško seč priboriti prost
izhod na plan. - Vas Estrees leži ob
Stari rimski cesti, ki teče severno od St.
Quentina proti severo - vzhodu, pike 2 km
severo - zapadno od Joncourta, kjer je na-
sprotnik prodir čez Escautski pretok, vas
Lesdin pa dobrih 5 km severo - vzhodno
od St. Quentin ob veliki cesti, ki drži iz
tega mesta na severo - vzhod in vodi v
mesto Le Cateau, kamor se pride tudi po
pravkar imenovani Stari rimski cesti. Med
tema cestama so se na severu od St. Que-
ntina razvili boji za razširjenje sovražni-
kovega vdora (ali predora?) pri Joncourtu.
Vas Sequehart leži 4 km južno-vzhod-
no od Joncourta ali 9 km severo - vzhodno
od St. Quentin. Torej potekajoča nasprotnik
pri Joncourtu prodir globlje na vzhod in
potisni od Cateleta proti Berthenicourtu
potekajočo nemško obrambno črto še dale
od St. Quentin proč. - Severo - zapadno
od Reimsa se Nemci umikajo na Aisno.
Dolno reke Vesle so že izpraznili. Vas
Vantelay leži sredi med dolinama Ve-
sle in Aisne, 10 km severo - vzhodno od
mesta Fismes, vas Villers Fran-
queux pa dober kilometer zapadno od
velike ceste, ki teče iz Reimsa proti severo
- zapadu skozi trg Corbény v mesto
Laon, od Reimsa oddaljena 9 km. Reka
Aisne je od Reimsa proti severu oddaljena
kakih 18 km Severno od Reimsa stoji nem-
ške čete od mesta oddaljene nekoliko 9 km
(trdnjavnica Brimont), torej je do Aisne še
pol pote. Vzhodno od Reimsa je nemška
bojna črta še nedavno potekala tako, da se
je kakih 10 km od Reimsa dotikala reke
Vesle (blizu vasi Prunay), potem pa se na-
ravljala na vzhod. Kako poteka sedaj, ni
povsem gotovo. Najbrž so jo Nemci vsled
francoskih uspehov v severo - vzhodni
Champagni preložili tako daleč na sever,
da so jo zavrvali s svojo novo frontno črto.
Umik bi potemtakem ne bil omejen na se-
vero - zapadno remsko okolico, ampak bi
obsegal vso črto od gorskega grebena Che-
min des Dames pa do šampajnskega kota.
- Vas Monthois leži v Champagni ob
veliki cesti St. Menchould - Vouziers, sa-
mo 10 km južno od mesta Vouziers, kate-
remu so se Francozi ta dan približali izda-
no. - Vas Challerange le pottrfeti
kilometer vzhodno od Monthois, vas Au-
try pa ob tuku proti severu tekoči reki
Aisne, 8 km južno - vzhodno od Challeran-
ga. Autryški gozd stoji severno od vasi. -
Fronta je torej pri Monthoisu in Challeran-
gu vzhodna proti severu, potem pa se za-
pogne na jugo - vzhod in steče čez Aisno
v Apremontski smeri proti vasi Brilleulle ob
Mozl, torej proti točki, od mesta Dun proti
jugu oddaljen samo 5 km. Fronta potemtak-
em ni vzravnana, ampak vjugaasta, proti
severu vzhodna južno od mesta Vouziers
in južno od mesta Dun.

Dunaj, 3. oktobra. Dunajski listi ne
prinašajo nobenih situacijskih poročil
in niti v naslovih ne omenjajo padca
St. Quentin. Ed

naraslo število med Suippesom in Argonijem na 13.000. Isti čas smo vplnili več kot 300 topov, med njimi mnogo topov težkega kalibra.

ANGLJSKO URADNO POROČILO.

30. septembra zvečer. Kljub neugodnemu vremenu in močnemu sovražnemu odporu smo dosegli danes na bojni fronti St. Quentin. Čimbrali važen napredok. Prva divizija je jutraj južno od Belgengisa zopet pričela z napadom, zavzela višine pri Horignyu in zasedla to vas ter vzhodni konec kanalskega tunela pri Le Tronquoyu. Vela je mnogo sovražnikov. Tu se je združila s četami 32. divizije, ki je bila ponoči zavzela obrambne naprave ob tunelu na vzhodni strani ter vas Le Tronquoy. Pri nadaljnjem prodiranju je napredovala ta divizija na višinah severovzhodno od tega kraja in južno od Nauraya. Na levem krilu so napadle avstralske čete ob železnici iz Nauraya v Gouy in proti severu. Zlomile so odpor močnih sovražnih čet, zavzele večji del višine južno od Gouya ter vjele mnogo sovražnikov. Severno od tam so zavzele angleške čete Villers - Gouislain in železnico južno od tam. Popoldne so zavzele tudi Gonnelleu ter ob fronti kanal Escante od Venthulla proti severu. Novozelandske čete so očistile zapadni breg kanala proti severu do Crevecoeur. Naše čete so imele hude boje pri Rumillyju in severno od te vasi ter so napredovale in se ustabile ob cesti Rumilly-Cambrai. Severno od Cambraja se je sovražnik z močnimi četami ustavljal našemu prodiranju ter mnogokrat izvršil silne protinapade. Kljub njegovim prizadevanjem so kanadske čete napredovale, vjele mnogo sovražnikov ter prizadevale sovražnik težke izgube. V uspešnih manjših operacijah, ki smo jih izvršili jutraj, so angleške čete prodirale na zapadni breg reke Laves. Ističasno so naše čete napredovale jugovzhodno od Fleurbaita.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

30. septembra. Od Mose do Aisne so držale naše čete nedavno zavzele pozicije klub protinapadom in silnemu obstreljevanju tudi s plinovimi granatami.

Obstreljevanje Dunkerque.

Berolin. 2. oktobra. Od sobote popoldne obstreljuje Nemci v rednih presledkih 15 minut Dunkerque z dalekosežnimi topovi.

Ameriško oborožanje.

London. 1. oktobra. (Kor. urad.) Router poroča: Ameriški tiskovnik za vojni Baker, ki se je mudil sedaj v Londonu, je podal izjavo, da je imel njegov obisk v Londonu namen urediti skupni nastop v plovstvu, da se more brezhibno izvršiti nadaljni vojaški program Zedinjenih držav.

Washington. 1. oktobra. (Kor. ur.) Predsednik plovstvenega urada Hurley je zahteval v poslojni komisiji reprezentantske hiše še nadaljnjih 484 milijonov dolarjev za gradbo ladij. Dosedaj je izdala ameriška vlada za svoje brodirje 3449 milijonov dolarjev.

Položaj na Češkem.

Praga. 1. oktobra.

Svetovlavlaski dan je minil popolnoma mirno. Nemško prorokovanje »Bartolomejski noči«, katero so Čehi ba je pripravljali Nemcem, se ni izpolnilo. Časopisi so pozivali občinstvo, naj je na vsak način mirno. Tudi letaki, ki so pozivali na mir, so bili izdani. Vojaške posadke so bile pripravljene, po ukazih je jezila policija na konjih. Hradčane, kraljevski grad, je bil zastražen, kakor zločinci. Zgodilo se ni nič, vse priprave so bile nepotrebne.

Vseprisod se je govorilo le o usodi Bolgarije. Vesti, ki so jih prinesli časopisi prejšnjega dne, so bile že znane in razširjene že mnogo preje, kajti navada je, da c. kr. korespondenčni urad prinese važne dogodilja šele 48 ur pozneje.

Po praških ulicah nabiralo se je vršil tudi shod podeželskih odborov Češkega srca. Govorniki so med drugim povdarjali, kako grdo postopajo proti temu društvu Nemci, ki naračajo viditi češko samopomoč in bi bili najbolji zadovoljni, ako bi pomanjkanje trpeči in ubogi otroci v vojni padli staršev in drugih revežev pomrli gladi. Za bližajočo se zimo, ki bo hujša kot lanska, se bo treba dela za ubogo dečo še bolj opretili. Govorilo se je o novi organizaciji po mlinih. Od vsakega izmetlega stota žita se bo že v mlino oddalo za Češko srce en kilogram. Samo rekreatorijski Češkega srca so dosedaj potrebovali 47 vagonov krompirja, čez 800.000 kg moke in 300.000 kilogramov kaše. Opozarja se na sleparije, ki izkoriščajo celo ime Češkega srca zato, da kupujejo pod njegovo firmo razna živila. Tako je neki Stein hodil po Slavoniji in dejal, da kupuje moli za Češko srce, v resnici pa je zlorabljal dobro ime. Pravi Čeh dela za Češko srce z ljubeznijo in navdušenjem, saj dela zase in za obrambo svojega rodu.

Bili smo mirni večer in bomo jutri. Naj se zgodi karkoli, nič nas ne more presenetiti, nič nas ne more razburiti, naše oči so oprele le k edinemu cilju: k popolni samostojnosti češko-slovaške države. Navdaja nas trdna vera, da se nam bliža dan svobode.

Na naš narodni praznik se je vršil tudi shod podeželskih odborov Češkega srca. Govorniki so med drugim povdarjali, kako grdo postopajo proti temu društvu Nemci, ki naračajo viditi češko samopomoč in bi bili najbolji zadovoljni, ako bi pomanjkanje trpeči in ubogi otroci v vojni padli staršev in drugih revežev pomrli gladi. Za bližajočo se zimo, ki bo hujša kot lanska, se bo treba dela za ubogo dečo še bolj opretili. Govorilo se je o novi organizaciji po mlinih. Od vsakega izmetlega stota žita se bo že v mlino oddalo za Češko srce en kilogram. Samo rekreatorijski Češkega srca so dosedaj potrebovali 47 vagonov krompirja, čez 800.000 kg moke in 300.000 kilogramov kaše. Opozarja se na sleparije, ki izkoriščajo celo ime Češkega srca zato, da kupujejo pod njegovo firmo razna živila. Tako je neki Stein hodil po Slavoniji in dejal, da kupuje moli za Češko srce, v resnici pa je zlorabljal dobro ime. Pravi Čeh dela za Češko srce z ljubeznijo in navdušenjem, saj dela zase in za obrambo svojega rodu.

Politične vesti.

Nastop grofa Tisze v Sarajevu. Poslanec dr. Korošec je v svojem večeršnjem govoru obširno opisal nastop grofa Tisze v Sarajevu. V imenu narodnih predstavnikov Srbov in Hrvatov, v Bosni in Hercegovini so prišli k Tiszi: Sola, dr. Sunarić, Dimović, dr. Jojić, dr. Ikić in Jelavić. Tisza je sprejel delegate v slikoviti poklopniki uniformi z vsemi dekoracijami, stal pri

svoji pisalni mizi, gledal na list papirja pred seboj, delegati so tudi stali. Rekel je, da je prečital spomenico, katero mu je prejšnji dan izročil Sola, in izjavil, da je mislil, da bo mogel govoriti z gospodo o interesih, ki bi morali nas skupno vezati in katere bi bilo treba skupno izgraditi in da je prišel sem v prepirčanju, da bo imel opravka z resnimi ljudmi, prežetimi čustva državne patriotizma. Spomenica pa je sestavljena tako, da vidi iz nje, da gospoda, ki jo je podpisala, ne računa z velikimi zahtevami sedanjosti. Obliko in vsebino spomenice je označil za nespodobno. Baveč se z vsebino spomenice, se je ustavil zlasti pri načelu narodnega jedinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev (povdariaje Slovenen) in rekel, da je to jedinstvo v protislovju z državnimi temelji monarhije. Zlasti je udaril po zahtevi o samoodlobi narodov in izjavil, da se ne more govoriti o tem načelu v državi, kjer so narodi med seboj tako skupaj zmetani in da to načelo bi ustvarilo zmedo v državi. To načelo se glasi lepo na shodi, v člankih, ali trezen in realen politik ga ne more smatrati za resno. To načelo je nadalje lažljivi denar (falsche Münze), ki ga je vrgla med nas Angleška, da dela razdor, sama pa ga doma v Irski in drugodi ne izvaja. Pri pasusu izjave o odnosu jugoslovanske države do Ogrske je vprašal ironično, ali gospode ne veže z Ogrsko nič drugega nego sama geografija in kako da pozabljajo, da so v tej deželi madžarske čete prelele toliko krvi, da se je osvobodil bosanski krščanski narod. Ali ne obsega Ogrska Hrvatske s svojo politično močjo? Iz te spomenice zvenijo oni zvoki, ki smo jih slišali iz Prage in Ljubljane in ki zavodno ali nezavedno gredo paralelno s težnjami naših sovražnikov, ki nas hočejo uničiti. Tisza je vzkliknil s povzdignjenim glasom in bljoč s pestjo po pisalni mizi: »Wir können velleicht zu Grunde gehen, aber bevor wir zu Grunde gehen, haben wir die Macht alle diejenigen, die solche Ziele verfolgen, zu zermalnen.« (Mi bomo morda poginili, ali predno poginemo, imamo moč, da zdobimo vse one, ki zasledujejo take cilje.) In srepo zroč na delegate, udari po spomenici in pravi: »Und dieses blöde Zeug«, nakar so mu delegati obrnili hrbet in šli iz sobe. Tisza je zaključil za njimi: »Das ist das beste, was Sie tun können.«

— Anglija je odgovorila na Burianovo noto. Dunaj. 2. oktobra. Odgovor Anglije na zadnjo mirovno noto grofa Buriana je dospel na Dunaj.

— Kriza na Nižje Avstrilskem zaradi prehrane. Dunajski župan in nižjeavstrilski namestnik nameravata odstopiti.

— Barbussova knjiga »Ogenj« prosta. »Wiener Ztg.« prinaša razglas, glasom katerega je konfiskacija Barbussove knjige »Ogenj« razveljavljena. Roman je izšel pri Rascherju v Curihu ter se bo smel v Avstriji prosto prodajati.

— Francoska in mirovno vprašanje. »Humanite« poroča, da je francoski ministrski predsednik Clemenceau sporočil socialnodemokratskim poslancem, da tudi še 14. oktobra ne bo mogel odgovoriti na socialistično mirovno interpelacijo. Odgovor naj se odloži do začetka novembra.

— Belgija po vojni noče ostati nevtralna. Berolin. 2. oktobra. »Vossische Ztg.« poroča: Belgijska vlada je sporočila ententnim kabinetom, da se odpove Belgija po vojni vsaki obliki obligatorične nevtralnosti ter si pridržuje popolno svobodo svojih zmanjnih odnošajev. Ententni kabineti so odobrili to stališče.

— Med Čehoslovaki. Dunaj. 2. oktobra. Boljševski listi poročajo iz Samare, da se čehoslovaške čete branijo bojevati se proti boljševikom, svojim slovanskim bratom. Po številnih aretacijah je se moštvo zopet vrnilo k svojim legijam ter je bilo na novo zapriječeno.

— Revolucija na Japonskem? Nemški listi objavljajo rusko vest, da je na Japonskem izbruhnila revolucija.

Narodni blagdan.

Oblasti so nam dovolile pobiranje prispevkov za Narodni blagdan, ki bi se bil moral vršiti 21. in 22. septembra — najprej so ga celo prepovedale — tako pozno, da je bilo tehnično nemogoče izvršiti akcijo povolno. Zato smo preložili blagdan na 5. in 6. oktober. Prosilili smo, da bi smeli pobirati prispevke po vsem slovenskem ozemlju, toda dovoljenje smo dobili le za Kranjsko in slovenske okraje na Štajerskem.

Slovenci Slovenke! Ko bomo prihajali ta dva dneva k Vam, ne zavrajte nabiralk, ne iščite praznih izgovorov, temveč izkažite, da se zavedate velikega pomena blagdana, katerega gromotni uspeh naj zagotovi naši mladini obstoj. Z združenimi močmi moramo skrbeti za našo bodočnost, z vzajemnim podpiranjem moramo ohraniti Jugoslavijo to, kar potrebujemo najbolj — krepke ljudi!

Odbor SHS. žena za strožad.

Dnevne vesti.

— Sedemmilijonski jugoslovanski narod smo. Dajmo vsaj sedmina vseh, vseh Slovencev in Slovenke, po eno kromo za »Krekov dom«, da bode to prvi milijonski dar. — Dajmo še polovica vseh Slovencev vsak po 2 K, pa bode drugi milijon. — Istotako stotisočeri po 10 K za tretji, ter še 50 tisočeri po 20 K za četrti milijon — to bode dostojen dar za Krekov živi spomenik! Zgodil se brez težave; saj po 1, 2, 10 in 20 K darovati (v ta navedenem številu) s ozirom na velikanski uspeh je ne samo lahko, ampak naravnost radostno. Agitirajte kar najbolj živo in vstrajno, da

se res ugodil! V tem smislu pošiljam svojih 1 + 2 + 10 + 20 = 33 kron. — Revok Andrejček in Korošec.

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nam poroča: Neka dama, katara pa neče biti imenovana, isročila je našemu blaginjsku v spomin ljubega joi pokojnika, za družbene namene smek 2000 K. Gotovo ni mogla lepše počastiti spomina dragega joi pokojnika, kakor da je družbi naklonila ta velikodušni dar. Naj jo posnamajo tudi drugi Slovenci, katerim pripuščajo sredstva položiti mal dar — domovini na oltar!

Gospodične nabiralko za Narodni blagdan naj se za zanesljivo sestanejo jutri ob petih popoldne v veliki dvorani »Mestnega doma«.

— Osebnost. Naš rojak g. dr. Ivan Matko je imenovan za vodjo centralnega instituta za malarijo na Dunaju (Kriegsspital III. Baumgarten). Naloga tega je na eni strani biti osrednje zbirališče za malarijo obolevnih, na drugi strani pa znanstveno proučevanje te bolezni in drugih tropičnih bolezni in njihove terapije. Dr. Matko se že več let bavi s tem predmetom in je na tem polju dosegel že velike uspehe, zlasti se mu je posrečilo najti specifično sredstvo proti tkzv. Schwarwasserfieber. O tem predmetu je dr. Matko pred kratkim poročal na medicinskem kongresu v Budimpešti za malarijo, kar mu je doneslo vsestransko priznanje. Mi se moramo samo veseliti, da je naš rojak vsled svojih odličnih zmognosti dosegel tako važno mesto že v starosti 33 let.

— Dvoina mera. Pišejo nam: Pred kratkim zamrl okrajni sodnik Davorin Zwitter ustanovil je svoj čas, to je služboval v Mokronogsko društvo »Sokol« ter mu je bil tudi prvi starosta. Takoj se mu je namignilo iz nadosledja v Gradcu, da se to ne strinja z dostojanstvom sodnika in hočeš — nočeš moral je odstopiti. — Na nemškem ljudskem shodu v Waizu je rogovolil c. kr. okrajni sodnik dr. Cecholka (kakor ima kaže, pristen German), kateri je bil celo načelnik pripravljalnega odbora. Gotovo ga za to ni nikdo na odgovor klical! Nasproti se mu je gotovo pri višjih predstojnikih ta naslov v dobro šel. Tako je povsod pri nas dvoina mera!

— Kranjsko deželno društvo avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote, varstvo otrok in oskrbo mladine. Jutri, dne 3. oktobra 1918, se vrši ob ¼4. popoldne v knjižnici c. kr. deželne vlade, Beldiseva cesta št. 10, II. nadstropje, seja delavneza odbora s sledečim dnevnim redom: 1. Priprave za »nabiralni teden« v mesecu oktobru. 2. Ustanovitve okrajnih društev. 3. Spremenitve društvenih pravil § 9. t. 6. tičeš se članarine. 4. Prošnje za podpore. 5. Razno.

— Vietniki vračajoči iz Harkovske gubernije, mesto Volčansko (Rusija) se prav vlnudo prosijo, kdo bi kaj vedel o Filipu Zgajner iz Trebnja (Dolenjsko), ki je baže zadnje čase delal s Slovenci v krojaški obrti v omenjenem kraju, naj sporoči njegovi ženi Mici Zgajner, Trebnje (Dolenjsko), kar ni že čez leto dobila nobenega poročila od njega. Stroški se povrnejo.

— Ljudskosolske vesti. Ana Ovčakar je nameščena za suplentinjo v Krškem, Marija Tome v Iški vasi, istotam tudi Zofija Vovoda, Marija Zigan v Slavni, Ana Tomšič je imenovana za provizorično učiteljico na Premu, Lavrencija Perko je nameščena za suplentinjo v Poljanah, suplentinja Franciška Rak je imenovana za provizorično učiteljico v Trzinu, Albina Možina je imenovana za prov. učiteljico v Semiču, Ani Erzin je poverjeno začasno vodstvo tamkajšnje šole, Josipina Znanec je imenovana za prov. učiteljico v St. Mihelu pri Novem mestu.

— Štajerske učiteljske vesti. Za nadučitelja sta imenovana v Orlicah def. učitelj na Reki Konrad Mejovšek in v Lokah def. učitelj v St. Juriju Fran Kosir. Za učitelja in voditelja je imenovan v Sv. Nikolaju prov. učitelj v Slovenimercradu okoliški Fran Milinšek, v Doberni Ivan Zagazzen, def. učitelj v Sv. Hemi, v Poberžu je imenovana za učiteljico prov. uč. Romana Valiavac, na Pohorskem prov. uč. Marija Tonolnik, pri Sv. Roku ob Sotli prov. učiteljica Cecilija Cvetko, v Hajdinu prov. učiteljica Ivana Polič, iz St. Vida pri Planini je premeščen na Teharje nadučitelj Teodor Mahorčič, učiteljica v St. Andražu Kristina Kompost v Ljutomer.

— Španska bolezen v Ljubljani se vedno bolj širi. V mnogih rodbinah je vse bolno. Nekaj ljudi je na boleznijo tudi umrlo. V zadnjem času je pričela razširati med mladino in v šolah manjka že mnogo otrok. Poročajo nam, da bo treba najbrž šole zapreti, ker so oboleli tudi mnogi profesorji in učitelji.

— Ljubljanske šole zaprte. Vsed razširjajoče španske bolezni so v Ljubljani zaprli srednje in ljudske šole. Šole ostanjejo zaprte do 15. t. m.

— »Glasbena Matica«. Opozarjamo vse pevce moškega zhora na akusnjo, ki se vrši jutri v petek, dne 4. t. m. ob 8. zvečer v pevski dvorani »Glasbene Matic«. Istotam se bo nadaljevalo vpisovanje novih članov. — Odbor.

— Pevsko društvo »Slavce«. Prihodnja večja društvena prireditve bode v prvi polovici meseca novembra. Od nedelje, dne 6. t. m. nadalje se vrše društvene plesne vaje v veliki dvorani »Narodnega doma« in sicer vsako nedeljo in praznik popoldne od 3. do 7. ure.

— Zadruga hrvatskih otrok v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrši v nedeljo 6. oktobra ob 10. popoldne redni občni zbor za leto 1918, v zadrugi pisarni na Sv. Petra cesti pri »Avstrijskem cesarju«. K občni udeležbi vabi odbor.

— Umri je vsled bolezni dobljene na bojišču črnovojniški praporščak in učitelj v Toplicah Janko Stepišnik. Prepeljali ga bode iz Ljubljane v Zagorje ob Savi, kjer se vrši pogreb 5. t. m. — Umri je 20. septembra v Lipkanih v Ukrajini akcesist pri Gospodarskem uradu v Ukrajini in učitelj pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju Ivan Krainc. Pokopan je bil istotam 22. septembra.

— Inkas o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske od 15. do 22.

septembra 1918. Novorojenec 31, umrlih 82, od teh 28 tujcev. Oboleli so za otročjo 1 tujka, za gripo 12 oseb (3 tujci) za jetiko 11 oseb (4 tujci), vseh mrtvouda 4 osebe, za influenco 6 (1 tujec) za pljučnico 6 oseb, za različnimi boleznimi pa 41 oseb.

— Telefonske številke c. kr. deželne vlade. Deželna vlada nam piše: Ker se dostikrat kličevo telefonični oddelki deželne vlade pod napačno številko, se priobčijo v naslednjem številke: Štev. 358: Ekselecece c. kr. deželni predsednik; štev. 20: predsedništvo; štev. 128: oddelke I. — za arrovizacijo (izvzemši meso); štev. 177: oddelke I. — za promet z živino ter preskrbo z mesom, deželna kultura; (predstojnik oddelka c. kr. vladni svetnik K r e s e); štev. 321: oddelke VIII. — stavbene zadeve, premog; štev. 5: nadzornik za preživljanje c. kr. urada za ljudsko prehrano, (Polkovnik Villem Wiener).

Umri je v petek v Novem mestu obče priuiblieni strojevodja Ivan Dreznovec, brat gledališkega izralca. Pogreb se je vrši v nedeljo ob veliki udeležbi Novomeščanov, kakor tudi Ljubljancov. Zapušča ženo in troje otrok.

Moška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Trbovljah priredi s sodelovanjem vrle ženske podružnice v nedeljo, dne 6. oktobra t. l. v gostilni »pri Spancu« vinskog trgatev. Za malo vstopnino 1 K, ki naj jo rodoljublji v prid družbi podvojijo in potrojijo, se bo vsako lahko neprisljono zabaval. Preskrbljeno je za jed in pijačo, prodajala se bo tudi pristna kava in starodavni likerji. Saljiva pošta bo funkcionala brez vsake cenzure. Kdor ima nesrečo v ljubezni, bo bogato obdarovan pri srečovanju in bo z drugimi lahko plesal, ker nam je pevsko in tamburaško društvo »Kolo« obljubilo svojo pomoč. Zato tudi pridite vsi prijatelji Ciril - Metodove družbe v nedeljo popoldne ob 4. v Trbovlje k »Spancu«!

Umri je v noči na 1. oktobra gospod Lovro Šah, nadučitelj v Teharjih pri Celju, odlični slovenski solnik.

Iz Ksaverija v Savinski dolini. Za jugoslovansko bedno dečo sta po mali župniji v Ksaveriju nabrali dijakinja g. Penca Terčakova 227 K in g. Anica Kolenčeva 203 krone 20 vin., skupaj 430 K 20 vin. Požrtvovalno delo mladih jugoslovanskih nabiralik zasluži najlepšo zahvalo!

Meščanska šola v Zalcu. Pišejo nam: Poročali smo že, da se je s 15. septembrom otvorila prva slovenska meščanska šola na Štajerskem, s poukom se prične 1. oktobra. Ta šola bi se bila morala otvoriti že 1. 1914., izbruh svetovne vojne pa nam je to onemogočil. Naval učencem kaže, kako potreben nam je bil ta zavod in kako globoko umeva naš narod potrebo višje izobrazbe svoje mladine. Da se ima novo otvoren zavod boriti s težkim stanovaniskim vprašanjem je tamboji umevno, saj ima mali trg Zalec stalno garnizijo, ki nam odvzame za stanovanja, pisarne i. dr. dosti prostorov. Učencev se je prišlo toliko, da je bil deželni odbor primoran dovoliti za 1. razred paralelko, vendar pa se mora odkloniti še mnogo učencev in učenk, ker ena paralelka še ne zadostuje. Da bi razvoj novega zavoda ne bil ogrožen vsled pomanjkanja stanovanj za učno osobe in učence, so se, kakor čujemo, od merodajne strani storili koraki za premeščenje garnizije. Ali se tej prošnji ugodi ali ne, nam ni znano. Značilno pa je, da se je takoj našla trojica onih gotove vrste ljudi, ki jo nova šola bede v oči, ker se umege zgoditi, da se zaradi šole premešči garnizija. Ne bi pisali o tem, pa dobro je, da se na glas pove, da mora tudi »narodna gospa« spoštovati narodno šolo, ki jo je Zalec priobila naša delegacija za narodno vzgojo mladine, treba je, da se očisti zrak »narodna politura« odpade sama. Ugledu Zaleca ne bo škodovalo, ko bomo še jasneje govorili, to zahteva socialna pravičnost in narodna čistost.

Slovenska šola v Mariboru. Vsi, katerim so se izročile pole ali bloki za nabiranje prispevkov za slovensko šolo v Mariboru, se prosijo, da oddajo nabrani denar ter pole in bloke blaginjski gosp. Franu Pišek v Narodnem domu. — Solški odsek.

Duša narodnih društev v Mariboru in organizator štajerskih Slovencev, gospod profesor Voglar obhaja dne 4. oktobra svoj god in 5. oktobra svoj rojstni dan. Naša častna dolžnost je, da ta dan praznujemo. Zato vabimo vse zavedne mariborske Slovence, da pridejo v soboto, dne 5. oktobra ob 8. zvečer v Narodni dom. — Pevke Dramatičnega društva.

Sv. Juri ob Ščavnici. Po štiriletnem vzornem delovanju na šolskem in na narodnem polju nas zapuščajo sedaj naš šolski vodja g. Karel Mavrič. S teškim srem se ločimo od tega vzor - moža, žal nam je, da nam ni ostal ohranjen na tem mestu. Pravičnost, vzgoja naše mladine in pa naše narodne težnje so mu bile najvišji cili, hodil je pot, ki jo mora hoditi vsak zaveden slovenski učitelj. Gornje - Radgončanom je čestitati, da so dobili tega vzornega učitelja. Svojemu bivšemu šolskemu voditelju kljemo ob odhodu mnogo sreče in živilo! — Občani.

Ciril - Metodova ženska in moška podružnica v Ljutomeru priredita v nedeljo, dne 6. oktobra 1918 v gostilniških prostorih g. Seršena v Ljutomeru vinskog trgatev s prijaznim sodelovanjem pevskega društva z zelo zanimivim sporedom. Začetek ob pol 4. popoldne. Slavno občinstvo se opozarja na to prireditve in vabi na mnogostevfeno udeležbo. — O d b o r.

Ponemčevanje priimkov. Ponemčenci se boje svojih slovanskih priimkov in zato vlagajo prošnje za izpremembo priimkov. To delajo zadnje čase zlasti na Štajerskem, inženir Pavel Zlotiković v Gradcu je dobil te dni na svojo prošnjo dovoljenje, da se bo pisal odslej Pavel Kollmann.

Zupan v Beljaku odstopil. Iz Beljaka poročajo, da je odstopil tamkajšnji župan Ludvik Assmann, največ radi znanih izgrediv. Volitev novega župana bo dne 4. oktobra.

Potovanja kovčeg je vzela v terek zvečer na dolenskem vlakcu dobro poznana oseba. Če ga takoj ne vrne, se bo takoj sodniško postopalo proti njej. Odda naj se v upravništvo »Slov. Naroda«. 5350

Izabili se je od Marilene trga po Sv. Petra cesti in Radeckega cesti zlat poročni prstan z monogramom 23. VI. 1918 A. K. Poštani najdileti naj za odda sroti nagradi na policiji. 5320

Izabili se je v nedeljo popoldne v kamniškem vlakcu črna površna jopa. Poštani najdileti se prosa, da jo vrne prosti. 5320

Izabili se je v nedeljo popoldne v kamniškem vlakcu črna površna jopa. Poštani najdileti se prosa, da jo vrne prosti. 5320

Izabili se je v nedeljo popoldne v kamniškem vlakcu črna površna jopa. Poštani najdileti se prosa, da jo vrne prosti. 5320

Izabili se je v nedeljo popoldne v kamniškem vlakcu črna površna jopa. Poštani najdileti se prosa, da jo vrne prosti. 5320

dobri nagradi v upravništvu »Slovenskega Naroda«. 5290

Zgubila se je v soboto rušava listnica z večjo svoto denarja. Pošten najdileti naj odda v upravništvu proti lepi nagradi.

Narodno gledališče.

Repriža Akademije. V terek se je ponavljala v dobro obiskani hiši »Akademija« s prvotnim programom, katerega sta dodala baritonist Debeve in tenorist Kovač par novih točk. Repriža otvoritvenega dela programa je stala vseskozi na višini premiere, nekatere točke — to velja zlasti o drugi pesmi gđ. Medvedove in prologu iz »Bajazet« g. Levartia — uspele so že znato bolje. Nastop baritonista Debevea nas je prepričal, da se bode njegov naravno lepo obdareni glas ob nadaljnjem resnem stremeljenju in šoli dobro uvrstil v naš operni ensemble. Večer je prinesel tudi nadaljno novo kompozicijo mladega nadarjenega skladatelja g. Škerianca, ki je vzbudil že v svojo »Pesmijo« pri otvoritvi pozornost glasbenih krogov. Njegove kompozicije imajo kljub vseskozi moderni koncepciji znak originalnega slovenskega muzikalnega značaja in ustvarjajo v pristni slovenski melanholični liriki krasne momente »štimunge«. Tenorist g. Kovač si je za svoj glasovni obseg nadel malo preveliko nalogo, v izbiri programa, poraben pa umege biti v manjših lirčnih vlogah.

Aprovizacija.

+ Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 4. t. m. Izdajale se bodo izkaznice za sladkor. Kdor ne pride h komisiji, dobi karte šele prihodnji petek. Pozneje zamudniki sploh ne dobe več kart na magistratu.

+ Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1000. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1000 prejmejo goveje meso v petek dne 4. t. m. popoldne v cerkv sv. Jožefa. Določeni je tale red: od 3. do pol 4. št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do 5. št. 401 do 600, od 5. do 6. št. 601 do 800, od 6. do 7. št. 801 do 1000. Kilogram stane 2 K 80 v.

+ Oddaja inozemskega mesa. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala inozemsko meso v soboto dne 5. t. m. in v ponedeljek dne 7. t. m. v cerkvi sv. Jožefa in sicer od pol 7. do 9. ure za privatne stranke in od 9. ure dalje za gostilničarje.

+ Gostilničarji in zavodi prejmejo goveje meso v petek dne 4. t. m. popoldne od 1. do 3. ure v cerkvi sv. Jožefa.

Razne stvari.

* Kolera v Berlinu. Od sedaj naznanjenih 9 slučajev kolere je poteklo 8 a smrti. Dne 1. oktobra ni bil naznanjen nikak nov slučaj.

* Šole v Budimpešti zaprte do 14. oktobra radi španske bolezni. Ker se španska bolezen v Budimpešti vedno bolj širi, ostanjejo vse šole zaprte do 14. t. m.

* Kolera v Berlinu. Iz Berlina 30. septembra: Zdnje dni je bilo sedem slučajev azijske kolere; 6 oseb je umrlo. Storiene so vse potrebne zdravstvene odredbe.

Gospodarstvo.

— Neprestano padanje kurzov. Vodilni knilski papirji so na dunajski borzi večeraj zopet silno padli. Tako so padle transportne delnice za 28, avstrijske montanske del

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

Marija Stepišnik naznanja v svojem kakor tudi v imenu svojih otrok in ostalih sorodnikov pretužno vest, da je nje iskrenoljubljani sin, brat, stric in svak, gospod

Janko Stepišnik,

učitelj v Toplicah, sedaj črnovoj. praporščak, v sredo dne 2. t. m. vsled bolezni, zadobljene na bojišču, previden s tolažili sv. vere mirno preminul.

Truplo blagega pokojnika se prepelje dne 4. t. m. ob 10. uri dopoldne iz deželne bolnice na južni kolodvor v Ljubljani in se bo vršil pogreb v Zagorju ob Savi v soboto dne 5. t. m. ob pol 9. uri dopoldne na tamošnje farno pokopališče. 5346

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1918.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljani, nenadomestljivi sin, oziroma, brat in nečak, gospod

Ivan Krajnc,

akcesist pri Gospodarskem uradu v Ukrajini in učitelj pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, dne 20. septembra 1918 po kratki mučni bolezni pljučnega vnetja v najlepši dobi svojega življenja, star 28 let, izdihnil svojo blago dušo.

Truplo blagega pokojnika so položili dne 22. sept. v Lipkany v Ukrajini k zadnjemu počitku z vso vojaško častjo! Bodi mu lahka zemlja ukrajinska!

Sv. Lovrenc, Dravsko polje, 1. vinotoka 1918.

Žalujoča obitelj Krajnc.

ZAHVALA.

Za izkazano iskreno sočutje ob smrti naše nepozabne matere, oziroma svakinje, gospe

Hermine Mikuš roj. Postl

c. kr. deželnošednega svetnika vdove

za poklonjeno krasno cvetje in ljubeznivo spremstvo na zadnji poti predrage pokojnice se najpriščneje zahvaljujemo.

Posebno iskrena zahvala za požrtvovalno skrb in ves trud ob dolgi bolezni preljube pokojnice bodi izrečena g. dr. Alojziju Zalokarju, ter gg. zdravnikom v deželni bolnici, zlasti sanitetnemu svetniku primariju dr. Ivanu Jenku, dr. Ruprechtu in dr. Zupanu.

V LJUBLJANI, dne 3. oktobra 1918.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega srčnojubljene, predobrega očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ernesta Slanca,

šolskega ravnatelja,

ter njega drage in blage soproge, matere, hčere, svakinje in tete, gospe

Sidonije Slanc roj. Stuhec,

vpokojene učiteljice,

izrekamo vsem najpriščneje zahvalo.

Posebno se še zahvaljujemo preč. gosp. župniku Presečniku, preč. duhovščini domače župnije, gosp. nadučitelju Černeju za ganljivi nagrobni govor, cenj. pevcem za žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, njihovi tovarišem in tovarišicam, na čelu jim g. c. kr. okrajni šol. nadzornik in ravnatelj Jos. Supanek, dobrim sosedom, osobito g. Josipu Polancu, ki je očetovalsko skrbel v tej bridki dobi za oširotelo hčerko, in vsem dragim prijateljem in znancem, kateri so od blizu in daleč prihiteli izkazati našima blagima pokojnikoma poslednjo čast. 5352

V Petrovčah, dne 25. septembra 1918.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Vsled španske bolezni je umrla 2. oktobra ob 3/4 na 6. jutraj gospa

Malči profesor Robidova.

Bila je žena, kot je ne najdeš nobene več. — Pogreb bo v petek dne 4. t. m. ob 4. popoldne iz Trnovske ul. št. 15 na pokopališče k Sv. Križu.

• V Ljubljani, dne 2. oktobra 1918.

Jana Marija, otrok.

Profesor Adolf Robida.

STANOVANJE

za hišnico se odda. Več se poižve Sodna ulica 3, I. nadstrop. desno.

Dva šivalna stroja

se prodaja. Stani Marija, Slomškova ulica 16, Ljubljana. — 5322

Tehnica

decimálna za 200 kg se zamenja za oves ali deteljo. Ogleda se pri V. Jeločniku, Rožna dolina pri Ljubljani.

DIJAKI

se sprejmejo na stanovanje z zajtrkom ali brez njega. Krenova ul. št. 6.

Prodaja se 4 leta star, 15 pesti visok

lep in močan konj.

Več se poižve pri A. Zorman, Ljubljana, Stari trg 32. 5324

Deklica poštenih staršev, stara 15 let, zdrava, močna, želi vstopiti kot učenka v boljšo trgovino v kakem večjem kraju ali mestu, kjer bi imela oskrbo v hiši. — Cenjene ponudbe na Ivanko Logar, Bohinjska Bistrica 61, Gorenjsko.

Absolvent

slov. trgovske šole voj. oproščen, išče stalno službo v mestu ali na deželi. Cenj. ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „trgovina“ 5321.

Kupijo se dobro ohranjene koncertne citre.

Pismene ponudbe na Ivana Oswald, Zaloška cesta 10, Ljubljana. 5316

Ponk v strojepisju

želi neki gospod. — Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „ponk“ 5317.

Gospod z odraslimi otroki išče služkinjo ali postrežnico.

vajeno vseh gospodinskih opravil. — Hrana zadostna, plača po dogovoru. Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „služkinja“ 5323.

Sprejme se takoj kasant ali kasantinja

v Narodni tiskarni v Ljubljani. — Predstaviti se je v upravnistvu.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji. 185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Raznašalka

„Slovenskega Naroda“ se sprejme takoj Oglasiti se je v Narodni tiskarni v Ljubljani.

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbjeno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Prodaja se otroški voziček

za ležanje in sedenje. Še iz mirnega časa. — Poižve se Fran Novak, brivec, Moste. 5303

Kupim majhno hiščo

z vrtcem ali poljem najraje na Spodnjem Koroskem. Ponudbe z zahtevami na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „Mala hišica“ 5310.

Blagajničarka

se takoj sprejme. Stanovati mora v mestu. — Ponudbe pod „Poštomost“ 1000“ na upr. „Slov. Nar.“ — 5259

Brezplačno stanovanje

v Višmarjih se odda penzionistu s famlijo do treh oseb. Pojasnila daje Rudolf Stritar, Wolfova ul. 1. 5306

Prodaja se

4 1/2 m. črna črna sukna (predvojno blago) ter n. n. nenošen, rjav baršunast damski klobuk (Model) Marije Terezije c. 16/1. desno. 5307

Notarskega kandidata

(tudi novince) sprejme notar 5291 Hudovernik, v Ljubljani.

Izgubil se je

v noči 27. septembra Kdor ga je ujel, naj ga vrne proti nagradi osel. Franceta Dovča, Pokopališka ulica št. 29.

Klavir

se prodaja. — Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 5335

Razumen in izvežban samski mož, le- sni trgovec, sedaj manjšega imetja

išče za takoj kompanjona

ki naj bi imel vsaj 100.000 K gotovega denarja. Vsi nadaljnji dogovori ustmeno. — Cenj. ponudbe na naslov: „kompanjon“ poštno letišče glavna pošta Ljubljana. 5319

Izdelovalnica voz

išče za kolesarjska dela takoj

kovača k ognju

(Wagenschmiede-Feuerbursch) z najvišjo plačo na uro K 2-50 eventualno hrana v hiši, ali delno prispevanje z živili. — Wagonfabrik Rath, Gradec, Balvartengartel 1. — 5343

Varovalci podplatov

iz pravega jedrovitega usnja, zadosti za par čevljev. Drobnejše blago vrsta 1. K 2-20, vrsta 2. K 3-20, vrsta 3. K 3-80, vrsta 4. K 4-20, srednje blago vrsta 1. K 3-30, vrsta 2. K 3-40, vrsta 3. K 4-30, vrsta 4. K 4-50. Najmočnejše blago vrsta 1. K 3-50, vrsta 2. K 4-30, vrsta 3. K 4-50, vrsta 4. K 5-30. Drobnejše blago kg K 25-30, srednje blago kg K 35-40. Najmočnejše blago kg K 45-50. Dvojni podplati, sestavljeni iz pravega jedrovitega usnja par K 15-30, kovinski podplati iz 3 delov par K 6-10, kovinski napetniki par K 3-5, okrogli varovalci podplatov kg K 25-30, damski napetniki iz jedrovitega usnja 30 mm tucat K 15-30, 32 mm tucat K 18-30, razpošilja po povzetju ali denar naprej v vsaki množini K Klein, Gradec, 1., Postišek 57, Štajersko. 5342

Sprejme se učenka

za mešano trgovino na deželi. — Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ — 5338

Kupi se za okrog K 300.000. hiša

v sredini mesta Ljubljane. Posreduje izključni. — Ponudbe na upravnistvo „Sloven. Naroda“ pod „Jugoslavija“ 5330.

Za na kmetijo se išče družina

ne več nego 3 osebe, ki so vsi sposobni za delo. Pogoji po dogovoru. Naslov pri upravnistvu „Slov. Naroda“. 5337

Išče se samostojna knjigovodkinja

za na deželo. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Naslov pove upravnistvu „Sloven. Naroda“. — 5333

GOSTILNA

na dobro idočem kraju se išče v zakup ali na račun. — Naslov pove upr. „Sloven. Naroda“. 5277

Prodaja se trgovinska zaloga raznega mešanega blaga

za ca 80.000 K. — Resni kupci naj pošljejo pismena vprašanja na upr. „Slov. Nar.“ pod: „Merkur“ 5341.

RAZSTAVA.

Naznanja se, da je v izložbi razstavljena lepa namizna oprema iz pravega srebra, kakor jedilno orodje, nastavki, sladkorne doze, svečniki itd. Predmeti so lepi, res nekaj posebnega, pripravljeni za vsako darilo. Trditi se je le slučajno posrečilo, dobiti to blago. — Vabi se slavno občinstvo, cenj. odjemalci od tu in z dežele na ogled. Prijazno se priporoča F. ČUDEN, Prešernova ulica št. 1, nasproti Frančišk. cerkve

BARVE ZA OBLEKE

v priznani najbolj in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarjski klej, pleskar-ske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi trdka

A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.

Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

Najnovejša izbora

umetniških in drugih

razglednic

pismenega papirja in vseh pisarniških in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA

Ljubljana Prešernova ulica šte. 7.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg šte. 15

(nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdnica in izposojalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje preth. c. kr. dvornih in komornih trdnic: Bösendorfer, Bechstein, Rudolph Steinhilber, Böhm & Neumann, Stein & Neumann, imajo edino izključno izjavo za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom fiktivnih navideznih „pofelnih“.

učitelj Glasbene šole in edini zapelj. strokovnjak c. kr. dež. sodišča

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

Učeničenje in popravila s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

10 letna postavnica s trokrovnjaki in celo.

Sprejme se takoj dobra KUHARICA

proti visoki plači. — **Emenska cesta 8/II, gospa Berenda. 5332**

Golobček,

domač, siv, imel je črne pase čez peroti, je legel 23. septembra popoldan iz parka na Ambroževem trgu. Prosi se pošten najditelj, ali kdorkoli, da bi ga oddal nazaj proti dobri nagradi. — **Kobald, Ambrožev trg št. 6. 5334**

Proda se

38 hl najfinjšega bizzijskega vina piškotnega letnika 1917. — Tudi štirje črnaki hramni sodi, hrastovi, po 20 hl vsak. — Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 5328

Svarilo.

Podpisani naznanjam, da nisem odgovoren za dolgovne, ki bi jih delal moj sin Ivo Brili, enol. prostovoljec.

Hinko Brili,
lekarnar v Litiji.

Sprejme krojaškega pomočnika,

za samostojno delo s prav dobro plačano eventualno tudi hrano sprejme takoj **Fran Kraigher** krojaški mojster, Ljubljana, Gosposka ulica 5. 5304

Kateri izmed 18—20 let starih gospic bi želele stopiti v boj z menjavo umetniških razglednic z tremi mornarskimi podčastniki iz boljših krogov, pod šifro St. 21, 22, 23, S. M. S. »Turul« Pola, Marinefeldpostamt. 5311

Vreče na debelo

svilo v stengah kupi v vsaki množini Weingarten, Dunaj, VII., Kaiserstr. 90. 5147

Kupim dobro ohranjeno špecerijsko stelažo

s predali in na puli. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod »špecerija 5331«.

Išče se STANOVANJE

z 2 ali več sobami v pritličju, za takoj ali novembra. Sprejmeta se tudi dve prazni nemeblovani sobi. Plačilo ev. vse v fivilih. Takojšnje ponudbe se posreduje na upravn. »Sloven. Naroda« pod »živila 5312«.

Ker ima veliko veselja do trgovine, želi nekdo odvet, uradnica oz. stenografinja, da strojeopiska svoje dosedanje mesto odvet. uradnice premeni in iti za

KONTORISTINJO

v trgovino v Ljubljani in sicer z mešanim, manufakturnim ali špecerijskim blagom, gre pa tudi na deželo, najraje pa v tako hišo, kjer bi lahko imela popoln vpogled v trgovino. — Tozadnevne ponudbe pod Trgovka 5300 na upravn. »Sloven. Naroda«.

SUHE GOBE

neomejene, jedilne, same jurčke, istočasno med, vosek, brinjevo olje, sama domača žganja, kumano itd. Kupi vsako množino po najvišjih cenah

M. Rant, Kranj.
Prodaja: vino, žganje L. t. d.

DAMSKA MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena Varuje pred prehlajenjem, dobro vesa, pije, komoda in praktična, varuje perilo, se dobro pere in ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 12.—, 30.—, na leta trpežna K 28.— 36.—, najfinjša pa K 44.— in K 50.— Porto za avojn. K 1.50 Vvarstvo žensk imivalni aparat 40.—, 45.— K. Pomiljatev diskretna. — Higijena. Blaga trgovina St. Potoky Dunaj, VI. Stieglengasse 15. 1199

Tovarna Schneider & Verovšek

se radi vpoklicanja enega in obolesti drugega gospodarja od ponedeljka dne 7. t. m. naprej za nedoločen čas zapre. 5336

Naprodaj:

3, 4, 6 PS motorji istolmenskega teka 440 Volt
3/4 1 PS " " " 110 Volt
4 PS motor " " " 440 Volt
10 PS motor z vrtilnim tokom 220 Volt
Ti motorji so vsi z bakrenim ovitjem, kompletni s sprožilcem in šinami. (Anlasser u. Spannschienen). **Bruno Smutny, Gradec, Wielandgasse 56.** — Brzojavni naslov: **Elektrosmutny.** 5326

STARE ZOBE,

tudi zlomljene, komad 2—4 krons, umetna zobovja (zlata) do 400 K kupuje **Prvo ljubljansko nakupovališče zob J. Schlesinger v Ljubljani, Stari trg 13, 2. nadst.** — Cene se vestno določijo in tudi plačajo. — Poštne pošiljke se redijo takoj. 5339

Detajlna trgovina

Franc Ksav. Souvan
od 2. oktobra naprej zopet odprta

100.000 i

hyaležnih odjemalcev potrjuje, da uničevalec korenin **RIA-BALZAM** v 3 dnevih brez bolečin odstrani kurja očesa, bradavice, roženo kožo. Uspeh jamčen. Cena 3 K 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K. **ZOBOROL** odstrani »TIDES« pri najbolj trdovratnem zobobolu, ko so odpovedala vsa sredstva in pri otilih zobeh. Ob neuspehu denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz ust. Snehobele zobe Vam napravi zobni fluid »XIRIS«. Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.

Podgane, miši se popolnoma iztrebijo s podganjo smrtjo. Če ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. — Stenice, uši, bolhe, ščurke uniči radikalno z zalogo vred »THIERA«. — Prašek proti mrčesu zraven 2 K. — 3069

KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12, 31 (Ogrsko).

Gonilni jermeni

brez dopustilnega lista. Takoj dobavni. 100 mm širok jermen prenese 12 PS. Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Bechergurten). — Transportni trakovi. **Kattner & Co, Gradec 14.**

4333

IvečjaNa slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska
LIUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 66,800.000—
hipotečnih in občinskih posejil „ 27,600.000—
rezervnega zaklada „ 2,500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru. 159
Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike. Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg. V podpisiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano »SKABAFORM« masilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apothek (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna »Pri zlatem jelenu«, Ljubljana, Marijin trg.** 880

Pozor na varstveno znamko »SKABAFORM«

arni mlin v Zagrebu sprejme več

Podmlinarjev.

Najlepši obraz

Popolnoma novi, čudoviti iznajdbi se je slednjič posrečilo v malo dneh brez sledu odstraniti vse pege, ogrce, mozolje, gube, nosno in obrazno rdečico. — Popolno jamstvo. — Oblastveno varovano. — **Presenetljivo v največji meri!** — Koža postane takoj voljna in mladostno sveža, gubese izgledajo, Vi pa postanete bleščeče lepi in mladi, s tem pa srečni. Na tisoče prostovoljnih zahvalnih pism iz vseh dežel. Najslavitejši strokovni zdravniki sijajno preizkusili. Pišite takoj na **L. Decker, Dunaj 58, Fach 13, Abl. 36** nakar dobite ta čudni recept z navodilom popolnoma zastonj. — Prosi se znamka za odgovor. 4136

Dr. Botteri

primarij. okulističnega oddelka
deželne bolnice, se je s svojim
ambulatorijem preselil na
Resljevo cesto 12.

BARVE ZA BLAGO

»Čebelni panj«. — Preizkušeno edina najboljša znamka. Dobivajo se po vseh finjših prodajalnicah v vseh barvah. — **Svarim pred nakupom popolnoma ničvrednih znamk.** — Ker je »Čebelni panj« sprično nedosežne dobrote ter pozne sezone vselej hitro razprodan, priporočam, da že danes križete pri meni svojo potrebstino, ko sem še v stanu, da točno izvršim tudi največja naročila. — **Pri večjih naročilih precejšen popust.** 4980

Ia modrilo za perilo »Čebelni panj« bolše nego vsako tekoče ali v kroglicah. — V kartonih po 100 zavitkov. — Naročila na debelo na **tvorniško zastopstvo K. Wüst, Gradec, Postfach 46.** — (Cenovniki tudi o drugih predmetih).

KNJIGE

za vse ljudske in srednje šole ter šolske potrebščine
priporoča
Narodna knjigarna, Ljubljana,
Prešernova ulica 7.

Odvetniška pisarna

advokata in kazen. zagovornika

dr. Albina Smoleta

se nahaja na Dunajski cesti št. 20,
nasproti gostilne pri »Figovcu« in
kavarne »Evropa«. Posluje dopoldne
od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6.

Sprejem pridnega in poštenega učenca in učenko

v trgovino z mešanim blagom in deželimi pridelki **O. Sturm, Metlika, Dolenjsko.** 5243

Večje posestvo

na **Dolenjskem**, obsegajoče 30 oraloč njiv in travnikov ter 33 oraloč zaraščene gozda, je naprodaj. — Ponudbe naj se blagovolijo nasloviti na upravnistvo »Sloven. Naroda«. — 4392

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma

J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Sprejme se krojaški pomočniki

eventualno krojačice za ročno delo. Nastop takoj, plača po dogovoru, pri **Anton J. ro. krojač, Marjete Terezijske cesti 13, vrata 36.** 5266

Kupim psa jerebičarja

(Vorstehhund) dobro lovskega desirane. — Ponudbe: **J. Šoster, žalec, Sav. dol.** 5284

Prodajam lepo, dva in pol leta staro kožo,

ki ima pri slabi hrani dnevno 1 liter mleka najboljšemu ponudniku. — Ponudbe naj se pošiljajo pod: »kozorejec 5238« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Vedno hogato zalogo vsakovrstnih slaščic

priporoča na debelo in drobno domača tvrdka **M. Tomazin, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.** 5274

Krema za britje

najboljše kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček K 7.50.

MILO za BRITJE

pristno, najboljša vrsta, komad K 3.— 1 kg K 34.—. Proti vpošiljavi zneska naprej dobavlja **M. Jankov, eksportno podjetje v Zagrebu št. 15, Petrinjska 3/III, Hrvatska.** — 4798

Naprodaj imam:

motor na bencin 11 H, avtomobil, 1 cilinder 6 H, kompletno napravo za sušenje hmelja, benecanski jarem, žago za izdelovanje remeljnov, stroje za izdelovanje rezane opeke, zidake, vspenjače, železnino od okrožne peči. — Natančnejša pojasnila daje lastnik: **Franjo Žagar, Markovo, Stari trg pri Rakoku.** — 5325

Lokal za trgovino ali večje skladišče se išče.

Eventualno se kupi tudi hiša. — Ponudbe pod **Lokal za trgovino 5286«** na uprav. »Sloven. Naroda«.

Pozor, novosti!

Trajni pivnik (Dauerlöcher) Alabastra I. cena K 4.50
Trajni pivnik (Dauerlöcher) Alabastra II. večji K 5.50
Večno pero (Füllfeder) K 2.50
Trajni notes, brezkončen K 4.50
»Tinterol« za izdelovanje črnila, škatlja K 15.—
Karbonski papir vseh barv karton K 25.—
Indigo papir, prima, 100 pol. K 40.—
Trakovi za vse pisalne stroje naprej od K 16.—
Pisar. steklenica za gumanje K 2.50
Razglednice vseh vrst po dogovoru. Razpošilja **Jos. Omersa**, trg. agentura in komisijonalna trgovina, Ljubljana, Dunajska cesta 6, I. nadst.

Podružnica Ljubljana.

JADRANSKA BANKA

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 20,000.000.

Rezerve: okrog K 3 1/2, 000,000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%.
Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.
IZPOSODI IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke a. kr. razredne loterije.

Centrala:
Trst.

Podružnice:

Dobrovnik
Dunaj
Kotor
Metković

Opuzja
Spiljet
Šibenik
Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: **JADRANSKA.**

Telefon št. 257.